

AMERIKA PRALAIMĖJO EUROPOJE

PRANCŪZAI PRIEŠ EUROPOS VIENYBĖ

Ilgai ir su dideliu įtempimu buvo laukiama Prancūzijos parlamento sprendimo Europos Gynybos Bendruomenės klausimu. Tas klausimas buvo gyvybinės reikšmės, nes nuo jo priklausė Atlanto Santarvės tolimesnis gyvavimas. Tačiau prancūzai geriau buvo pasiryžę prarasti viską, kaip daryti nuolaidas, einant į bendrą Europos kariuomenę kartu su vokiečiais. Vokiečiai jiems yra baisesnė negu bolševikai, nes šie yra pašonėje, o rusai kažkur toli. Dėlto po triukšmingo parlamento posėdžio dauguma balsų buvo nuspręsta Europos vienybei pasipriešinti ir Europos Gynybos Bendruomenės sutarties neratifikuoti, atidedant tai neribotam laikui. Toks prancūzų apsisprendimas didelės sensacijos nepadarė, nes ir buvo laukiama panašių išdavų. Nors dar buv. Prancūzijos užs. reik. min. R. Schumann reiškia viltį, kad klausimas su laiku bus teigiamai išspręstas, tačiau Maskva jau dabar džiūgauja šiuo prancūzų žygiu, o amerikiečiai yra priversti keisti savo politikos svorį nauja kryptimi. Maskvai čia buvo didelis laimėjimas, o Amerikos politikos kelių metų darbas sudužo. Šiuo sprendimu Prancūzija pasuka į kairę, nors ministerių kabinetas, vadovaujamas Mendes-France, dar ir laikosi.

AZIJOS SANTARVĖ

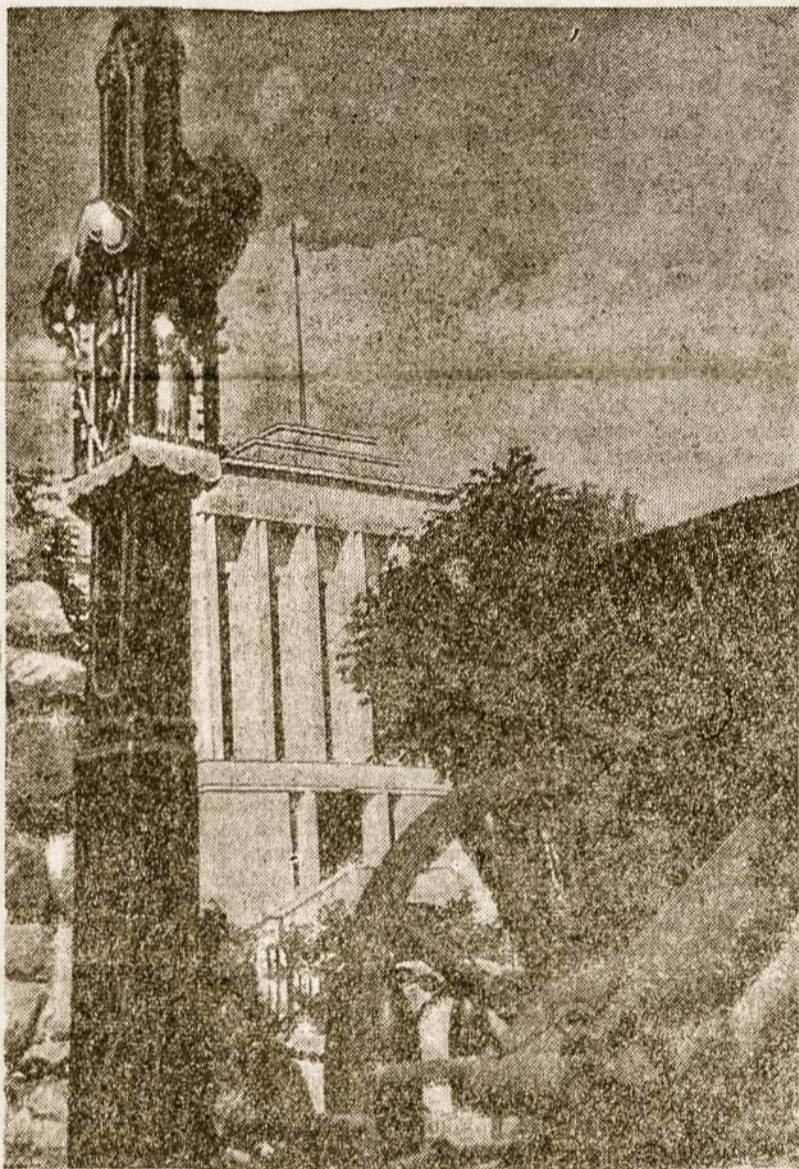
Amerikiečiai, pramatydami Atlanto Santarvės neaiškų likimą, jau kuris laikas stengėsi sudaryti naują bloką Azijoje. Tuo tikslu rugsėjo 1 d. JAV-bių, Anglijos, Prancūzijos, Australijos, N. Zelandijos, Tailandijos, Pakistano ir Filipinų užs. reikalų ministrai su ekspertų komisijomis susirinko Maniloje, Filipinų sostinėje. Ten turi būti sukurta Azijos Santarvė, kurios tikslas atsispirti komunistiniam antplūdžiui Azijos kontinente. Šiai santarvei priešinasi į kairę smarkiai linkstanti Indija, prie jos kol kas neprideda nei Japonija, nei P. Korėja, nei Laisvoji Kinija. Santarvės projektą kritikuoja dar ir anglai su prancūzais. Tačiau manoma, kad, susirinkusiems projektą aptarus ir padariusi kai kurių nuolaidų bei pataisų, tokia Santarvė bus sukurta. Vėliau prie jos gal prisidės ir kiti Azijos kraštai, nors netikima, kad dėtusi Indija. Iš kitos pusės, taip pat nemanoma, kad Indija pakryptų Sov. Rusijos link. Ši Azijos Santarvė būtų nauja ir didelė jėga Tol. Rytuose ir Pacifike, kurių kryptimi šiuo metu yra pasuktas visas Maskvos svoris.

JAV TURI KEISTI POLITIKĄ

Po JAV-bių pralaimėjimo Europoje, nepajėgus sukurti bendros gynybos sistemos, manoma, kad Amerika turės keisti savo politiką. F. Dulles jau pareiškė, kad bus užs. reik. ministerių pasitarimas Londone, kur

iš naujo bus persvarstomi gynybos planai Europoje. Jei ten pavyktų prikalbėti Angliją, kad ji dėtusi prie Europos gynybos, tai ir Prancūzija neturėtų kito kelio, kaip prie jo prisidėti. Jei nepavyks susitarti, tai Amerikai ir Anglijai liks tik vienas kelias — vokiečiams duoti pilną laisvę ir leisti ginkluotis. O Amerika dar nukreips savo svorį ir į Ispaniją, kuriai duos daugiau ginklų ir kurioje sustiprins karines savo bazes. Šie du kariniai taškai — Vokietija ir Ispanija — būtų Europai vis tik labai svarbūs, nors vienybės ir nebūtų.

tokią, kokią jie turi savo krašte, bet ten juk yra tautų mišinys, išaugęs vienoje jaunoje valstybėje, o Europoje kiekviena tauta yra skirtinga, turinti savo atskirą istoriją ir savo tikslus. Dėlto reikią įieškoti kitų būdų. Bet patys Europos vienybės šalininkai aiškiai kalba, kad išsiskyrimas, nenorint atsižadėti savo tautinių ambicijų bendram labui, yra politinė ir tautinė savižudybė. Kaip pavyzdį mini net Lietuvą, Latviją ir kitas mūsų kaimynines valstybes, kurios nesijungė ir dėl to prarado nepriklausomybes. Ar mokės amerikiečiai rasti būdą

Karo Muzėjus, prie kurio švęsda vome Tautos šventes.

AR NEBUVO KLAIDŲ?

Dėl amerikiečių politikos pralaimėjimo kai kurie politiniai komentatoriai aiškina, kad tai buvo klaida pačioje pradžioje, — Europos valstybių suvienijimo idėjos pagrinduose. Amerikiečiai vienybę supranta

Europos kraštus įtikinti, o Europos kraštai susijungti, tai parodys netolima ateitis. Tik kažin ar nebus per vėlai? O tuo tarpu politika įieško naujų kelių, kuriais turės eiti, kad galėtų apsaugoti nuo komunistinio pavojaus. — P. S.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

VĖL ISVEŽA ŽMONES IS LIETUVOS

Rusai trėmimus dangsto įvairiais vardais. Daugiausia juos dengia savanoriškumo skraiste. Girdi, žmonės savo noru vyksta į Sibirą padėti dirvonuose kolchozus steigti. Iš tikrųjų, nė vienas lietuvis savo noru į Sibirą vykti, jis buvo tremiamas komunistų partijos pareigūnai. Jei parinktasis atsisakydavo geru ju į Sibirą vykti, jis buvo tremiamas kaip kalnys. Niekam Lietuvoje nepaslapstis, kad tokiu būdu pa-

vasarį į Sibirą buvo ištremta daug lietuviško jaunimo, vasarą — moterų, o pastaruju laiku — tremiami šoferiai ir kiti žmonės ir išvežamos mašinos. Vilniaus radijas rugpjūčio 12 d. pasigyrė, kad į Akmolinsko sritį, pietrytiniame Sibire, tik ką iš Lietuvos išvykę 250 žmonių: šoferių, mechanikų, šaltkalvių ir kitokių specialistų. Kartu išgabenta 150 automobilių ir trys kilnojamos dirbtuvės. Netrukus į ten vyksią dar 150 žmonių ir 50 mašinų. Pastaroji žmonių deportacija ir

MES — VYTAUTO VAIKAI

Didinga ir gražiais laimėjimais išpuošta yra Lietuvos praeitis. Mūsų senoji valstybė anuo metu buvo viena iš pirmųjų Europoje, su kuria turėjo skaitytis aplinkiniai kraštai. Ji turėjo savo rankose jėgą, kurios bijojo jos priešai, kurios prieglobsčio įieškojo draugai. Iš istorijos žinome, kad visuomet geros širdies ir vaišingi lietuviai priimdavo pas save susikivirčiusius kitų kraštų kunigaikščius, kai jiems tekdavo nugalėtiems iš savo tėviškių pabėgti. Prieš Algirdo, Kęstučio ir ypač Vytauto kardą drebėjo ne tik anuometinė Maskva, bet ir kryžiuočių Marienburgo pilies kuorai.

Tačiau nelemti įvykiai ir mūsų krašto geografinė padėtis nuvedė mūsų tautą vergijon, kuri tęsėsi beveik pusantro šimto metų. Mūsų tėvai ir senoliai turėjo kęsti priespaudą arba kovoti ir mirti. Mūsų tautos tarpan prisimaišė svetimųjų, mėgstančių tik išnaudoti, atsirado ir savųjų — kaip ir šiuo metu, — kurie užmiršo savo didingą praeitį ir prisitaikė prie vergijos pančių, kartais net nueidami laisvu noru tarnauti pavergėjui. Bet nei vergija, nei trėmimai, nei katorgos su kalėjimais nepajėgė sunaikinti lietuvių tautos dvasios, nepajėgė iš jos išrauti meilės savam kraštui ir laisvės troškimo. Mūsų tėvai ir vyresnieji broliai laisvę Lietuvai iškovojo savo krauju, savo karšta meile, nepalaužiamu ryžtu ir neužgesomu troškimu laisvai gyventi.

Mes žinome, kad gyvenimas neina tiesia linija, bet banguoja, lyg jūra. Vienos tautos kykla, kitos — krinta. Mūsų tauta ir antrą kartą, suspausta dviejų grobio išalkusių kraštų, prarado laisvę ne dėl savo kaltės, bet dėl žmogaus laisvę ir teisę laisvai gyventi pamynusių politinių aplinkybių. Bet laisvė ir ta žemė, kurioje mūsų tauta nuo neatmenamų laikų gyve-

no, priklauso mums patiems. Ir mes ją turėsime atgauti. Mes turėsime išsikovoti teisę į savo tėviškes, nes jos mums, o ne svetimiesiems priklauso.

Tautos Šventė mums duoda gerą progą peržvelgti savo darbus, kuriuos turime padaryti, pažūrėti į tuos kelius, kuriais turime šiuo metu eiti. Juk mes esame Vytauto ainiai. O jis nelenkė galvos prieš nieką, jis mokėjo sutraukti pagelbininkų būrius, kad visiems laikams užkirstų kryžiuočiams kelius į mūsų sodybas. Mūsų gyslose teka didvyrių kraujas, o širdyse turi būti ta pati Tėvynės meilė. Mes nešiojame garbinę ir seniausios Europos tautos vardą, turime būti to vardo ir verti. Mūsų kalboj atsispindi žmonių istorija. Ją studijuoją svetimieji ir mums pavydi, kad mes ją mokame iš mažens. Mūsų prosenolii vieningumas ir kovos dvasia yra pavyzdys ne tik mums, bet ir daugeliui, nes jie mokėjo aukotis, gindami savo kraštą ir savo sodybas.

Švęsdami Tautos Šventę, mes turime prisiminti tą mūsų tautos didybę ir pasiryžti ją išlaikyti savyje ir savo jaunijoje kartoje. Šiandien mes neturime klausiti, kada prašvis mūsų tautai laisvė, bet žiūrėti, kad ji prašvistų jai mūsų jėgomis ir pastangomis. Mes neturime užmiršti, kad esame lietuviai, Vytauto vaikai, ir kad mūsų pareiga lietuvių išlaikyti tiek savo namuose, tiek bendruomeniniame gyvenime. Mes vieningai, petys petin turime eiti su visa laisvajame pasaulyje ir už geležinės uždangos kenčiančia tauta, kad laisvės aušra greičiau prašvistų ir tiems, kurie gal jau baigia savo paskutiniąsias jėgas kalėjimuose ar tremtyje. Tautos Šventė, mums bus prasminga, jei mes mokėsime įsijungti į tuos darbus, kurie Lietuvą prikels iš dulkių ir griuvėsių. O tai padaryti yra mūsų visų pirmasis uždavinys.

Z. St.

mašinių išgabėtimas dangstomas nekaltu vardu, būk jie siunčiami į Sibirą ne visam laikui, o tik parvežti naują derlių. Tuo tarpu kiekvienam aišku, kad Akmolinskas nuo Lietuvos yra už penkių tūkstančių kilometrų. Todėl siunčiamieji, keliaudami sovietinio susisiekimo sparta, Akmolinsko srities kolchozus pasieks, kai laukai jau bus po sniegu. Jei iš tikrųjų Sibiro dirvonuose būtų užaugęs toks didelis javų derlius, kad jam iš laukų į vaionus suvežti nebūtų pakakę vietos turimų mašinų, be abejonės būtų jų susiradę kaimyniniuose kraštuose, žymiai artimesniuose, kaip Lietuva. Tame plote, kuris skiria Akmolinsko sritį nuo Lietuvos, yra daug ne tik automobilių, šoferių ir mechanikų, bet ir automobilių fabriku. Lietuvoje niekas negali tikėti, kad tremiamieji lietuviai ir automobiliai tikrai vežami į Akmolinsko sritį naujo derliaus parvežti. Visiems aišku, kad žmonių ir mašinų išgabėtimas daromas visai kitu tikslu, bet tik ne tuo, kuriuo komunistai šią deportaciją dangsto.

Vilniaus radijas rugp. 14 d. papildomai pranešė, kad iš Alytaus, Vilniaus ir Ukmergės išlydėta antra autovežimii kolona į Altajaus kraštą. Kolona susideda iš 30 sunkvežimių. Kartu išvykę šoferiai, šaltkalviai, mechanikai, iš viso 65 žmonės. Be to, — priduria Vilniaus radijas — artimiausiomis dienomis į Altajų, Kazachstaną ir Sibirą išvyks dar kelios autokolonos.

KAIP ATSIDĖKOTA DEKADININKAMS

Vilniaus radijo pranešimu, Ministr. Tarybos ir Lietuvos kp. c. k-to nutarimu „ryšium su lietuvių literatūros ir meno dekada Maskvoje buvo priimta visa eilė priemonių“. Sąjunginė vyriausybė valst. operos ir baletu teatro darbuotojoms žymiai padidino atlyginimą ir prailgino atostogų laiką. Šiaulių ir Klaipėdos dramos teatrų paaugštintos „teisinės grupės“. Respublikos teatrų ir muzikinių darbuotojų

skaičius padidintas 157, TL valstybinių leidyklų 64. Nutarta mėnesinio atlyginimo suma premijuoti darbuotojus, dalyvavusius dekađoj ir jų organizavusius. Užtat partijos miestų ir rajonų komitetai, kom. jaunimo ck, profes. s-gų taryba ir rašytojų, dailininkų bei kompozitorių s-gos su kultūros ministerija įpareigos „plačiai išvystyti darbą“, kad „darbo žmonės būtų supažindinti su dekađos politine reikšme, vystant lietuvių tarybinę kultūrą, stiprinant lietuvių tautos ryšius su rusų tauta, su visomis TS tautomis“. Taip pat paskirtos lėšos konkursui praveisti „daugiaveiksmai pjesei, masinei lietuvių tarybinei dainai, lietuvių tarybinės estrados repertuarui, geriausiaim masiniam paveikslui ir tematiniam plakatui sukurti“. Sovietai numatė išleisti apie dekađą platų leidinį. O LTSR AT prezidiumo įsakymu valstybiniam liaudies dainų ir šokių ansambliui suteiktas „nusipelnusio respublikos ansamblio vardas“, operos ir baletu teatras pavadintas „LTSR valstybiniiu akademiniiu operos ir baletu teatru“...

* Už „nuopelnus“ LTSR Aukščiausios Tarybos prezidiumas „T. Lietuvos liaudies dailininko garbės vardą“ suteikė skulptoriui P. Rimšai.

Be to, „nusipelnusio meno veikėjo garbės vardas“ suteiktas filmo „Aušra prie Nemuno“ režis. A. Fainzimeriui, dail. A. Kravčenko, rašyt. A. J. Baltušiiui, komp. J. Karosui, operos ir baletu teatro darbuotojams: dirigentui R. Genišiiui, baletmeisteriui V. Grivickiui ir artistui K. Šilgaliui, Valstybinio dramos teatro artistams T. Vaičiūnienėi, A. Kernagiui ir cirkininkei J. Ramanauskienėi suteikti „nusipelnusio artisto garbės vardas“.

* Danijos pakrantėse iš rusų laivo išsoko lietuvaitė O. Ramonaitė, ir jai Danijos valdžia suteikė politinės pabėgėlės teises. Šiuo metu ji yra Danijoje, o vėliau nori vykti į JAV-bes.

OBISPOS EN LAS PRISIONES SOVIETICAS

El soldado inglés Frank Kelly, que carecía de toda experiencia sobre la realidad comunista, tuvo la desgracia de caer por descuido en las garras soviéticas, el año 1946 en Berlín. Aunque no había sido ningún enemigo del comunismo ni un político, como siempre, fué acusado por la policía soviética de espía, arrestado y trasladado a Rusia. Seis años permaneció en la cárcel de Vladimir, a unos 180 kilómetros de Moscú. Allí eran mantenidos solamente los prisioneros especiales, completamente aislados, y también que por su precaria salud, estaban incapacitados para realizar trabajos pesados.

El año pasado Kelly fué repatriado y publicó un manojito de memorias sobre sus vicisitudes en "el paraíso". "En la prisión de Vladimir — escribe él — yo era un hombre olvidado. Era un inglés — algo raro allí. Puede ser que esto haya influido para salvarme. Cuando comenzó la guerra mi edad era de 21 años, y ahora ya tengo 36 años". "Ahora, si procura olvidar a Vladimir, olvidaría los años más importantes de mi vida... Dos veces por año se les permite a los presos pedir la disminución de la condena. Le escribí a Stalin, Molotov y al procurador general. En todas las oportunidades recibí por respuesta un rotundo "no". Cierta vez pedí que me fusilaran y a ello recibí la respuesta de "no".

Frank Kelly estaba en la celda con gente de diversas nacionalidades. También le tocó estar en una celda con los jerarcas de la Iglesia católica de Lituania: el arzobispo de Vilnius Miecislavas Reinsys, el obispo de Kasiadovys Teofilius Matulionis y el canónico, Vladas Mironas, ex primer ministro de Lituania. Ellos ya eran ancianos y muy débiles. Kelly dice: "Eran hombres que ya más habré de olvidar. Me hicieron mucho bien. El arzobispo era un excelente amigo mío, y también lo eran otros dos. Gente inenarrablemente buena. No albergaban la menor esperanza de salir de

Vladimir. Tenían más de 70 años de edad".

El obispo Matulionis y el Rev. Mironas murieron en la prisión como mártires, e igual suerte corrió el arzobispo Reinsys. Y todo ello ocurría en la época en que los ocupantes de Lituania les arrullaban una especial acción de propaganda sobre la "total libertad religiosa" en ese país...

Kelly recuerda emocionado la muerte del padre Mironas en la cárcel de Vladimir. Dice: "Parecía que comencé a sentir que vivía, desde aquella mañana cuando el padre Mironas, primer ministro de Lituania en 1938, murió en mis manos, sobre el húmedo piso de cemento de los baños. Tenía 70 años de edad.

Eramos unos cuantos los que estábamos cuando repentinamente oímos una sorda caída. Me di vuelta y vi al padre Mironas yaciendo en el piso, mientras brotaba sangre de su cabeza.

Casi al instante me encontré a su lado y, cayendo de hinojos, levanté su cabeza manteniéndola contra mi pecho. Su cuerpo estaba mojado y debí haber resbalado en el piso de cemento. O tal vez habría caído desmayado.

Estaba vivo aún, pero no podía hablar. Nosotros estábamos encerrados abajo en el baño, y nuestras ropas dejadas en el secadero. Comencé a gritar, para que me oyeran los guardianes. Llegaron recién después de unos cinco minutos.

Yo masajaba al padre Mironas sobre el corazón y sentía que se estaba muriendo. No podía contener la ira pensando: "¿Qué clase de muerte!". Es que era un hombre bueno y todavía sacerdote. Sabiendo su nombre, procuré repetirlo. Me parecía que oyendo su nombre, podría reconocerme como amigo. Empero ya estaba sin vida. Cuando llegó la enfermera y quiso aplicarle una inyección, yo todavía me hallaba manteniendo su cabeza sobre mis rodillas. "¡Fuera! — le grité —, ya no necesita ninguna clase de inyecciones". C. Verax

PAGERBSIME NAUJA KUNIGA

Kun. Petras S. Čemeška

Neseniai atšventėme vieno naujo kunigo primicijas, greitai turėsime vėl naują kunigą, kuris rugsėjo 18 d. bus išventintas Buenos Aires arkivyskupijos kunigų seminarijoje. Tai kun. PETRAS ČEMEŠKA.

Kun. Petras S. Čemeška yra gimęs 1930 m. lapkričio 14 d. Buenos Aires mieste. Čia augo, brendo ir mokėsi. Šešių metų pradžios mokyklą užbaigė 1942 m. San Carlos kolegijoje, vėdavoje Saleziečių. Savoje jausdamas dieviškos tarnybos kibirkštį, sekantįsiais metais kovo 13 d. įstojo į Buenos Aires arkivyskupijos mažąją seminariją, kurioje baigė penkių metų gimnazijos kursą, o vėliau, perėjęs į didžiąją seminariją, tris metus studijavo filosofiją ir tos pačios seminarijos teologijos fakultete — keturis metus teologiją. Aukštesniuosius šventimus — subdiakonata gavo 1953 m. gruodžio 6 d., diakonata — šių metų balandžio 3 d. Gavęs kunigystės šventimus rugsėjo 18 d., kun. P. Čemeška bus pilnai pasiruošęs ir pasiekęs savo tikslą — tarnauti Dievui ir žmonių sielų išganymui.

Pirmosios kun. Čemeškos iškilmingos šv. Mišios — primicijos bus Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje rugsėjo 19 d., 10.30 val., t. y. lietuviška suma. Po iškilmingų Mišių ir primicijų palaiminimo naująjį lietuvių kunigą kolonija pagerbs Lietuvių Salėje, kurioje yra rengiami pietūs visiems, iš anksto užsirašiusiems.

Pažymėtina, kad kun. P. Čemeška yra spaudos darbininkas, literatas. Jo eilėraščių buvo spausdinti ir „Laiko“ puslapiuose. Nors jis beveik visą laiką buvo tarp svetimųjų, bet lietuvių kalbos nepamiršo, savo tėvų kalba gražiai kalbėjo, skaito lietuviškus laikraščius ir knygas.

Nauju kunigu džiaugiasi ne tik jo motina ir brolis bei giminės, bet ir visa lietuvių kolonija, iš kurios tarpo jis yra išėjęs. Kun. P. Čemeška linkime sėkmingos darbuotės dvasiniuose dirvuose ir taip pat nepamiršti savosios lietuviškos kolonijos.

Lietuvos atstovavimą. Išklauses URT valdytojo pranešimą, jo ir VT pirmininko pranešimą apie jų apsilankymą atitinkamoje įstaigoje š. m. rugp. 9 dieną, VLIKas tuo reikalu priėmė rezoliuciją, kurioje tarp kita ko pasakyta:

„VLIKas išklausė VT pirmininko ir URT valdytojo pranešimus apie padėtį ryšium su Lietuvos atstovavimu ir apie jų 1954 m. rugp. 9 d. atsilankymą atitinkamoje įstaigoje, ėmė dėmesin, kad Lietuvos Diplomatiniamis santykiams atkurti, VLIKAas ėmėsi iniciatyvos įteikdamas vokiečiams jau 1950 m. gruodžio 5 d. memorandumą. Nuo tada VLIKas visą laiką per URT palaikė ryšius su atitinkamomis oficialiomis įstaigomis. Ponas Lozoraitis, jo paties teigimu, ten prisistatė tik 1952 m. Per pastaruosius metus VLIKas dėjo visas pastangas susitarti su Lietuvos diplomatais atstovo skyrimo reikalu, tačiau susitarimo dėl visiškos žinomų priežasčių nepavyko pasiekti.

Šios padėties akivaizdoje 1953 m. rugsėjo 1 d. posėdyje VLIKas nutarė pavesti VT skirti atstovą. Apie šį nutarimą painformuotas p. Lozoraitis, pakartodamas savo nusistatymą, griežtai atsakė, jog jis nesutinka, kad dėl atstovo skyrimo būtų VLIKO ir p. Lozoraitio tariamas. 1954 m. kovo 19 d. laišku p. Lozoraitis pranešė, jog jis yra pristatęs atstovauti Dr. Gerutį.

URT valdytoji lankantis atitinkamoje įstaigoje, 1954 m. kovo 31

IŠ ALPPSąjungos veiklos

Vystydama savo veiklą Argentinos Lietuvių Prekybininkų ir Pramonininkų Sąjungos Valdyba siekia įjungti į bendrą darbą visus narius, kurie sugebėjimais, pasiruošimu ir patyrimu gali sėkmingai prisidėti prie Sąjungos tikslų vykdymo. Pastangų palengvinimui ir suderinimui yra sudaryti veikimo komitetai, į kuriuos, apart Valdybos narių, sutiko įsijungti visa eilė Sąjungai priklausančių ir visuomenė gerai pažįstamų tautiečių. Laikei bėgant, šių komitetų sąstatai gali būti pakeisti ar papildyti. Kitus reikalui, numatoma taip pat sudaryti naujas komisijas vykdyti vieno ar kito uždavinio. Valdya tiki, kad, įtraukiant kaskart naujas pajėgas į bendrą darbą, Sąjungos veikimas virs tikrai našiu, gyvu ir sėkmingu, pritaikytu prie šių laikų reikalavimų ir sąlygų. Narių, prijaučiančių ir visuomenės žinių, žemiau skelbiami Sąjungos Valdybos ir komitetų sąstatai, bei pastarųjų tikslų santrauka:

ARGENTINOS LIETUVIŲ PREKYBININKŲ IR PRAMONININKŲ SĄJUNGA

Sąjungos Valdyba
J. Čikštas (Pirmininkas), A. Geigas ir B. Survila (Vicepirmininkai), B. Eldukonis (Izdininkas), K. Šulnis (II Izdininkas), L. Sruoga (Sekretorius), A. Barzdžius, J. Kanapinskas, K. Runimas ir A. Simutis (Nariai).

Organizacijos ir Propagandos Komitetas

L. Sruoga (Pirmininkas), J. Čikštas, B. Survila, V. Survilienė, J. Kanapinskas (Nariai).

Komiteto tikslai: Narių prirašymo organizavimas — Dokumentų tvarkymas — Ryšiai su kitomis organizacijomis ir įstaigomis — Propaganda spaudoje ir rengimuose — Ryšiai su nariais.

Parengimų Komitetas

K. Šulnis (Pirmininkas), B. Eldukonis, A. Geigas, J. Kanapinskas, A. Simutis, P. Sakalauskas, V. Grižaitis (Nariai).

d. paaiškėjo, kad ten apie p. Gerutį pristatymą atstovu nieko nežino. Iš p. Lozoraitio 1954. VIII. 9 padaryto komunikato aiškėja, kad jis p. Gerutį pristatė atstovauti tik 1954 m. liepos 19 d. Dr. Karvelio gi oficialus pristatymas VLIKO Delegatu, su teise atstovauti Lietuvos valstybei, įvyko 1954 m. gegužės 4 d. Dėl šio pristatymo p. Lozoraitis yra daręs intervencijų. Šių p. Lozoraitio veiksmų pasėkoje susidarė padėtis, kad šalia VLIKO Delegato p. Gerutis atstovauja p. Lozoraitį. VT p-kui ir URT v-jui 1954 m. rugp. 9 d. buvo pareikšta, kad Lietuvos atstovu galėtų būti pripažintas tas asmuo, dėl kurio būtų raštinėkas VLIKO ir Lietuvos diplomatu susitarimas.

VLIKas didžiai apgalestaudamas susidariusią padėtį, kuri yra p. Lozoraitio intervencijų pasėka, konstatuoja, kad yra pakenkta Lietuvos reikalui ir vidaus nesutarimai išnešti iš savo kiemo. Visa tai turėdamas VLIKas nutaria įpareigoti VLIKO p-ką ir VT daryti visus žygius Lietuvos atstovavimui sutvarkyti.

Svarstant 3-įj dienotvarkės punktą, 1954 metų antrojo pusmečio sąmata, nusistatytą laikyti kiek galint maksimalinio taupumo ir todėl sąmata grąžinta VT-bai dar kartą svarstyti. Paskirta 650,— DM jaunimo stovyklai. Vasario 16 d. gimnazijai paskirta 8.253,— DM. Iškilus jungtinio egzilinių tautų atstovavimo klausimui, nutarta ten dalyvauti ir išsiųsti atstovus, jeigu nariais yra centriniai komitetai ar tarybos.

Turint galvoje iš Kontrolės Komisijos išplaukiantį pasiūlymą, kad visi piniginiai planavimai eitu maksimalaus taupumo linkme, VLIKas pasirėmėdamas savo statuto 25 paragrafu, kuris skamba taip: „Vykdyti Tarybos darbo sritis ir narių skaičių nustato VLIKas“, nutarė išbraukti Finansų Tarybos etatą. Už šį nutarimą pasisakė kvalifikuota VLIKO dauguma — 7 balsai.

Kadangi JAV susidarė Lietuvos sienoms tirti komisijos ir šioje darbo srityje svaris persimetė į Ameriką, nebelaikoma reikalinga Bendrinį Reikalų Taryba, kuri taip pat buvo nutarta panaikinti.

Į naują perrinktą Tautos Fondo Valdybą įėjo J. Jakš-Tyris, Vikt. Gaillus ir A. Liutkus.

Komiteto tikslai: Organizavimas Valdybos numatytų parengimų — Susitarimai dėl nuomos, muzikos, darbininkų ir kt. — Supirkimai — Finansinių klausimų sprendimas.

Jaunimo reikalams Komitetas

K. Runimas (Pirmininkas), A. Barzdžius, J. Kanapinskas, V. Lesniauskas, M. Mikelionienė, A. Brūz' tis, E. Paluolionienė (Nariai).

Komiteto tikslai: Ryšiai su lietuviškais centrais ir draugijomis dėl bendradarbiavimo jaunimą liečiančių klausimų srityse — Ryšiai su jaunimo sambūriais ir choralais — Išvystymas sumanymų, liečiančių jaunimo organizavimą ir veikimą. Planų ir sumanymų Komitetas

J. Čikštas (Pirmininkas), A. Barzdžius, K. Runimas, L. Sruoga, K. Kaminskas, S. Mikelionis (Nariai)

Komiteto tikslai: Svarstymas narių pageidavimų ir sumanymų — Išsiaiškinimas su nariais, draugijomis ir veikėjais dėl Sąjungos tikslų ir veiklos — Nustatymas veikimo gairių pagal sąlygas ir galimybes — Ryšiai su asmenim, reikalingais sumanymų vykdymui.

Užpildant vieną iš labiausiai jaunamų spragų mūsų tarpe, Sąjungos Valdyba organizuoja profesionalų tarnybą Sąjungos nariams teisiniais, administraciniais, mokesčių, įmonių kūrimo ir kt. panašiais klausimais. Patarimai bei nurodymai nariams bus teikiami nemokamai pilnai išbandyti, patikimi ir patyrumu profesionalų. Sąjungos nariai yra skatinami, reikalui kilus, tais patarimais rimtai pasinaudoti. Juk jau daugelio asmeniškas skaudus patyrimas parodė, kad dėl neapsižiūrėjimo reikalo nevertinimo ar Stokes tinkamos teisinės pagalbos savo laikų tenka pakelti didelius piniginius nuostolius, sugaišti daug brangaus laiko ir padėti nemaža sveikatos. — Galutiniai susitarus su keliais pirmaeiliais advokatais ir ekonominių mokslų profesionalais, Sąjungos Valdyba praneš nariams numatytų patarnavimų smulkmenas.

Vienas iš kitų artimiausių Valdybos tikslų yra suruošimas tradicinės pramonininkų, prekybininkų ir jų draugų vakarienės, kuri šiais metais įvyks 1954-X-30 d. ir daugeliu atžvilgių bus tikrai nepaprasta. Vasaros metu taip pat ruošiamasi suorganizuoti išvažiavimus visai dienai į gražnes vietas Buenos Aires apylinkėse, kaip Tigrės salas ir pan. Tikimasi, kad jie sėkmingai patarnaus glaudesniai supalaikymui gausioje Sąjungos narių sipažinimui ir nuoširdžių santykių ir prijaučiančių šeimynoje.

Leonardas Sruoga

MIN. GRAUŽINIS PAS URUGVAJIAUS UŽS. REIK. MINISTERIŲ

1954 m. rugpjūčio 4 d. Lietuvos Ministras Urugvajuje Dr. K. Grauzinis buvo priimtas Urugvajaus Užsienio Reikalų Ministro Dr. Fructuoso Pittaluga specialioj audienčioj.

Dr. Grauzinis smulkiai painformavo Poną Užs. Reikalų Ministrą apie Kersteno komisijos darbus ir įteikė Jam Kolombijoj išleista naują Pasiuntinybės spaudos attachė p. Čibiro-Verax veikala: „El Imperio del Genocidio“.

ŠACHMATAI

Š. m. rugpjūčio 22 d. Lietuvių parapiljos patalpose įvykusiame šachmatų teorijos nagrinėjime p. J. Nastopka tęsė toliau partijos pradžios sudarymo naprinėjimą, pabrėždamas, kad perankstyvas valdovės išvedimas nėra naudingas, o dažnai net ir pavojingas, atitinkamais pavyzdžiais pailustruodamas šį tvirtinimą.

Vėliau taip pat buvo išsamiai išnagrinėta neoficialaus to meto šachmatų meisterio Andersen prieš Kiezeritzky 1862 m. sulošta partija, kuri į šachmatų istoriją įėjo kaip nemirtinga.

Po nagrinėjimo tarpusavy buvo suloštos keletas partijų, stengiantis prisilaikyti p. J. Nastopkos duotų teorinių nurodymų.

Sekantis teorijos nagrinėjimas įvyks š. m. rugšėjo mėn. 26 d. 15.30 val. Lietuvių parapiljos patalpose.

IŠ KOLOMBIJOS GYVENIMO

IBAGUE, TOLIMA

Mūsų miestas, nors ir didelio departamento sostinė, tačiau lietuviškai skamba „Tolimoji Ubagė“. Ir iš tikrųjų lietuvišais šis miestas tikrai ubagas, nes juos čia galima ant pirštų suskaičiuoti ir tai dar vieno bato nereikės nuauti. Buvo daugiau, bet vieni, „ponais“ būdami, nenorėjo pasidaryti „ubagais“ ir ryžosi kitur pyragų pajieškoti, kitus jų vadovai iš čia į kitas vietas iškėlė. Na, o esant mažiau, gyvenimas eina sklandžiau! Gincų beveik nėra. Susirenkama dažniausiai tai pas vieną, tai pas kitą kartą per mėnesį. Sueiname, pasišnekučiuojame, savo reikalukus aptariame, gi dvasiai atgaivinti — lietuviškų plokštelių pasiklausome. Iškilmių dienis sudarome programą, nes turime konservatorijos profesore su dviem mažametėm dukrelėm — pianistėm. Kaip tik gavome iš Wilkes-Barre, JAV, ir Montevideo, Urugvajaus, muziko V. Ramanauskos, Liet. Pasiuntinybės attachė A. Grišono ir T. Vl. Mikalausko lietuviškų gaidų žiupsnelį. Dabar Ibague pianistės mus ruošiasi pavaišinti brangiais lietuviškais motyvais. Laukiame.

Lietuviškai buvo atšvęsta Vasario 16 d. ir Velykų pirmoji diena. Gegužės mėn. net du kartus šventėme Motinos Dieną (Lietuvos ir Kolombijos), birželio mėn. — tėvo dieną. Nepamiršome ir birželio 14 d., tik mes šią dieną nukėlėme į 20 d., nes birželio 13 d. skendo plakatuose ir vėliavose — šventė pirmąsias dabartinės karinės valdžios metines. Prisiminėme taip pat ir Lietuvą, kuri birželio 13 d. prez. Antano Smetonos laikais jo vardinių progą skendo vėliavose.

Šiomis dienomis iškilmes pradėdavom šv. Mišiomis, kurias mums atlaikydavo 8 arba 10 val. Aukštojos žemės ūkio Mokyklos koplyčioje. Mokyklos rektorius kun. N. Saldukas, kuris visų vietinių ir lietuvių yra labai gerbiamas, kaip Bogotos lietuvių tėvas ir globėjas, mums tas pamaldas atlaiko. Taip pat yra labai gerbiamas kun. M. Tamošiūnas, kuris įkūrė Medellino

koloniją. Šie du kunigai saleziečiai ir dabartinis Lietuvos konsulas Dr. S. Sirutis pakėlė visą našą lietuvių priėmimo, suorganizavimo ir įkūrimo bei jais rūpinosi, kol atsisotojo ant savų kojų. Kun. Saldukas mus padrasina tremties varguose, pasakydamas progai atitinkančius pamokslus. Po pamaldų padarome subuvimą su kalbomis ir programa, kaip ir didelėse kolonijose.

Gegužės antroje pusėje viename iš Kolombijos dienraščių tilpo ugningas straipsnis prieš komunizmą, įspėjant visuomenę, kad apsisaugotų nukrypti Gvatemalos pavyzdžiu. Straipsnyje buvo išvardinti veiklesni komunistų veikėjai. Jų tarpan pakliuvo ir trys lietuviai. Lietuviai, sužinoję tokią provokaciją, ėmėsi priemonių įrodyti autoriui, laikraščiu ir vietos saugumui, kurio žiniomis laikraštis rėmėsi, kad ši klaida reikalinga atitaisyti. Spėjama, kad laikraštis ir saugumas taip klatingai ir šlykščiai buvo inspiruotas keršto ar pavydo tikslu. Dabar imamas priemonių šmeižėją surasti, kad būtų ateiptyje tokioms provokacijoms kelias užkirstas. Jezno dzūkas.

ELTOS ŽINIOS

Š. m. rugpjūčio 11-13 dienomis įvyko savose patalpose Reutlingene VLIKO pilnates posėdžiai, kuriuose dalyvavo visi VLIKO ir Vykdy. Tarybos nariai.

Pirmuoju dinenotvarkės punktu ejo pranešimai apie VLIKO ir VT pirmininkų M. Krupavičiaus ir K. Žalkausko kelionę JAV-se ir Kanadoje. VLIKas, kuris savo deleguojamiems pirmininkams perreitame posėdyje buvo nustatęs uždavinius, kuriuos turėjo atlikti Vašingtono įstaigoje ir lietuviškoje visuomenėje, organizacijoje, dabar, išklauses pirmininkų pranešimus, pareiškė jiems abiemis padėką už kelionės metu nuveiktus darbus ir pavedė Vykdy. T-bai imtis priemonių vykdyti iš kelionės davinį išplaukiančius darbus.

Antrasis dinenotvarkės punktas buvo Vykdy. Tarybos URT valdytojo Dr. P. Karvelio pranešimas apie

ANTROJI LIETUVIŲ DIENA KANADOJE

Visi daviniai leidžia teigti, jog susiorganizavusi Kanados Lietuvių Bendruomenė įnešė daug judresnį tempą kaip kultūrinė, taip ir visuomeninė veiklon vietas lietuvių gyvenime. Pažymėtina dar ir tai, kad KLB Krašto Valdyba, o taip pat ir Bendruomenės padaliniai — Apylinkių Valdybos labai gerai suprato Pasaulio Lietuvių Bendruomenės autorius — VLIKO įstatų dvasią, kurių įvedamajam žody ši taip pasakytą: „Kad tautybės ryšys neatsileistų, būtū nuolat jaučiamas ir gyvas, reikia tautiečiams savo tarpe bendrauti. Tauta yra gyva tik nuolatiniu savo narių bendravimu. Nulūžusi medžio šaka sudžiūsta. Nuskindas žiedas suvysta. Nutraukęs ryšį su švąja tauta nurgsta ir tautai žūsta. Tautinis bendrumas ir nuolatinis tautiečių bendravimas sudaro tautinės bendruomenės pagrindą“.

Kanadiečiai savo veiklą ir grūdžia tampriais bendravimo pagrindais. Perna metais viena iš veikliųjų KLB apylinkių Kanadoje — Hamiltonas suruošė pirmąją Kanadoje Lietuvių Dieną, kuri sutraukė per 3.000 lietuvių kaip iš Kanados, taip ir iš JAV. Antrąją Lietuvių Dieną šiemet ruošia KLB Toronto Apylinkė.

Taigi, Lietuvių Dienų rengimas Kanadoje įeina į gražų kanadiečių lietuvių tradicinį kompleksą lietuvių ir tarpusavio bendravimui palaikyti.

SIŲ METŲ LIETUVIŲ DIENOS PROGRAMA

Lietuvių Diena įvyks š. m. rugsėjo 4 — 5 d. d. Toronto mieste. Visi Kanados, JAV ir kitų artimesnių kraštų lietuviai kviečiami šiam didžiuliui sulūkime dalyvauti. Argentinos lietuvių — seses ir brolius taipogi norisi kvieisti nors mintimis kartu su mumis dalyvauti...
Lietuvių Diena bus pradėta šiau-

rės Amerikos Lietuvių Sporto Olimpiada, kurios atidarymas įvyks rugsėjo mėn. 4 d. 9 val. ryto. Tą dieną bus du grandioziniai vakarai — balia: a) UNF salėje, College gatvėje ir b) Masaryko salėje, Dundas — Landsdowne gatvių kampas. Gros lietuvių orkestras „Trimitas“. Baluose bus turtingi bufetai ir kitos balių staigmenos.

Rytojaus dieną t. y. rugsėjo 5, abiejose lietuvių parapijose: Šv. Jono ir Aušros Vartų bus atlaikytos iškilmingos pamaldos ir pasakyti diena pritaikyti pamokslai.

Tą pačią dieną 12 val. 30 min. Lietuvių namuose pirmųjų Kanados lietuvių Dailės ir Spaudos parodų atidarymas.

Iškilmingas Lietuvių Dienos atidarymas, o taip pat meninė programa įvyks didžiulėje koncertų salėje — Massey Hall. Kalbas pasakys Lietuvos Generalinis Konsulas Kanadai, Vytautas Gylys, Kanados Sveikatos Ministeris, Hon. Paul Martin ir KLB Krašto Valdybos pirm. J. Matulionis. Po to — min. V. Sidzikausko paskaita.

Po oficialiosios dalies šiaurės Sporto Olimpiados iškilmingas užbaigimas ir laimėjimų taurių įteikimas. (Užtruks apie 30 min.).

Koncerto vadovas, choro dirigentas ir solistų akompaniatorius — muz. St. Gailevičius. Dalyvauja: solistai E. Kardelienė, J. Paulionis, lietuvių choras „Varpas“ ir lietuvių orkestras „Trimitas“, vadovaujamas p. p. Prielgausko ir Jokūbaičio, o taip pat tautinė šokėjų grupė, vadovaujama p. Šadeikiūnės - Ličkūnaitės. (Koncerto ir akademijos laikas — 3 val.).

Lietuvių Dienos programą dalyviai bus filmuojami. Ta proga ruošiamas išleisti turiningas leidinys — knyga apie Kanados lietuvių gyvenimą, kurio įtalpoj bus daugiau negu 100 puslapių.

Pr. Alšėnas

MONTEVIDEO LIETUVIAI

PRADĖTOS LIETUVIŲ VAIKAMS PAMOKOS

Jau visas mėnuo, kaip prie naujai pastatytos lietuvių bažnyčios sekmadieniais po pietų susirenka gražus būrelis lietuvių vaikų pasimokyti religijos mokslo ir kartu lietuvių kalbos. Vaikai labai įdomaujasi gražiai vedamomis pamokomis, pasižiūri gražių filmų ir padainuoja lietuviškų dainelių. Visi lietuvių tėvai turėtų suprasti, kad jie turi šventą ir griežtą pareigą rūpintis savo vaikučių religiniu ir lietuvišku išauklėjimu, ir dėti visas galimas pastangas, kad jų vaikučiai dalyvautų šiose pamokose. Tėvai, kurie nesistengia pamokyti savo vaikus lietuviškai, nusikalsta lietuvių tautai, o kurie nemoko vaikų religijos, nuskriaudžia savo vaikus, nes jiems neduoda to gražaus ir būtino išauklėjimo, kurį patys iš savo tėvelių gavo. Tos pamokos lietuvių vaikams vyksta kol kas tik sekmadieniais 4 valandą po pietų. Tėvams pageidaujant, bus galima pakeisti laiką ir dieną.

VISUOTINIS U. L. K. MOTERŲ SUSIRINKIMAS

Ruošiamosi savo Draugijos bendrai šv. Komunijai ir savo Globėjos Dievo Motinos Marijos Dangun Ėmimo šventei, U. Liet. Kat. Moterų Dr-jos narės gausiai dalyvavo visuotiniame savo susirinkime rugpiūčio 14 d. jau savo nuolatinėse patalpose prie lietuvių bažnyčios. Draugijos pirmininkė Veronika Vidženė atidarė susirinkimą ir pakvietė visas nares dalyvauti rytojaus dienos bendroje Komunijoje. Draugijos išd. Ona Zupkienė jn. pranešė visoms narėms, kiek jų gauta pelno iš Onų baliaus ir kiek Dr-ja turi savo kasoje pinigų. Pasirodo, kad Draugija jau vėl pasidarė gana turtinga, ir užtat susirinkimas nutarė nupirkti kai kurių dalykų, reikalingų Dr-jos veikimui ir lietuviškai bažnyčiai. Dvasios Vadas T. Vladas Mikalauskas pašventino ir uždėjo visoms narėms uniforminius Dr-jos medalikus su kaspinais, su kuriais nuo dabar narės dalyvauja bendrose Mišiose ir šventėse. Po to Dvasios Vadas parodė narėms gražių ir pamokančių filmų.

T. JONO GIEDRIO IŠKILMINGI ĮŽADAI

Pasiruošęs aštuonių dienų uždaroms rekolekcijoms Urugvajaus Lietuvių Vyčių Dvasios Vadas T. Jonas

Giedrys rugpiūčio 15 d. — Dievo Motinos Marijos Dangun Ėmimo šventėje — padarė savo iškilmingus ir paskutinius įžadus. Įžadus priėmė vienuolyno vyriausybės įgaliotas T. Jonas Bružikas naujoje laikinoje lietuvių koplyčioje Cerroj. Liet. Kat. Moterų Dr-jos narių gražiai papuošta koplytė prisirinko pilna didelių ir mažų, jaunų ir senų lietuvių. Matėsi taip pat ir vietinių svečių, atvykusių pagerbti T. Jono. Atsiklaupęs prieš kunigo laikomą švenčiausią Sakramentą, apsilvilęs iškilmingu vienuolyno tradiciniu ploščiumi jaunasis mūsų Tėvelis prisiekė iškilmingai išitikimybę bei paklusnumą savo vienuolynui ir pasižadėjo visą savo gyvenimą pašventi Dievo garbei ir visų žmonių sielų išganymo darbui. Daug jaunimo, visos Moterų Draugijos narės ir didelis būrys kitų lietuvių priėmė šv. Komuniją už visų mylimą ir uolų jauniausiąjį iš lietuvių kunigų.

GRAŽI JAUNIMO ARBATELĖ

Urugvajaus Liet. Kat. Jaunimo organizacija, — Urugvajaus Lietuvių Vyčiai, — šiuo metu vadovaujami uolios pirmininkės Adelės Čiurpytės sumanė suruošti savo Dvasios Vadui pagerbimo arbatėlę, į kurią pakvietė visus savo draugus ir visą lietuvių chorą. Jauniesiems rengėjams teko daug pavargti, pasidarbuoti ir paprakaituoti, bet užtat vaišės išėjo tikrai šaunios ir jaukios. Jie visus vaišino veltui, o stalai buvo apkrauti visokiais užkandžiais ir vermutu. Jaunos šeimininkės sukaitusios bėgiojo ir visiems pilstė karštą garuojančią arbatėlę. Nenuostabu užtat, kad svečių tarpe vyravo puiki ir linkama nuotaika bei skambėjo skardus juokas. O kai visi svečiai kartu užtraukė linksmas lietuviškas dainas, tai net pro šalį eidami sustodavo pasiklausyti gražių lietuviškų melodijų, kurios sklido iš naujų lietuviškų namų prie lietuviškos bažnyčios. Visi dalyvavusieji buvo labai patenkinti ir dėkingi savo vaišintojoms.

T. VLADAS MIKALAUSKAS IŠVYKO Į BUENOS AIRES

Atlikti kai kurių svarbių reikalų ir padaryti savo metines uždaras aštuonių dienų rekolekcijas į Argentiną išvyko T. Vladas Mikalauskas. Sekmadienį, rugpiūčio 22 dieną per Sumą jis pasakė gausiai susirinkusiems Argentinos lietuviams

Pasaulio Lietuviai

AUSTRALIJA

* Adelaidės Lietuvių Teatro Mylėtojų Grupė rugsėjo 3 d. ruošia vaidinimą St. Santvaro „Kaimynus“. Režisuoja P. Rūtenis, dekoracijas daro dail. A. Rūkštelė. Tos pačios teatro grupės susirinkime liepos 17 d. Pranas Pusederis skaitė paskaitą tema „Egzilinė lietuvių literatūra“.

* Sidnėjaus lietuviai liepos 31 d. turėjo progos pamatyti lietuvišką vaidinimą „Slidus pusmillionis“. Va-

lyskupai paskyrė vysk. V. Brizgį. Viso pasaulio lietuviai, kurie vyks į kongresą, kviečiami dėtis prie lietuvių grupės. Kongreso viena diena skirta maldai už persekiojamą Bažnyčią ir pavergtąsias tautas, o dešimtoji kryžiaus kelių stotis — Kristaus išrengimas iš drabužių — yra paskirta Lietuvai atminti. Ji bus gyvuojų paveikslu pavaizduota. Ta proga specialus biuletėnis šiltai atsiliepė apie Lietuvą.

* Rio de Janeiro miesto valdybos radiofonas liepos 13 d. vėl skyrė

Primicijantas kun. V. Palubinskas sveikinamas liet. skautų

karą surengė Sidnėjaus lietuvių teatro mėgėjų būrelis, režisuojamas St. Paulausko.

* Lietuviškos pamaldos pradėdamos laikyti Wollongongo katedroje. Pirmą kartą tokios pamaldos buvo liepos 25 d. Pamaldomis rūpinasi kun. P. Butkus.

BRAZILIJA

* 36-tasis Tarptautinis Eucharistinis Kongresas pradėdamos 1955 m. liepos 17 d. Rio de Janeiro mieste. Kongrese dalyvaus ir lietuvių grupės, kurias vadovauja Lietuvos pamokslą, papasakodamas apie Urugvajaus lietuvių baigiamą statyti lietuvišką bažnyčią ir namus. Tuo pačiu metu jau užkvieta Argentinos lietuvius dalyvauti naujos Montevideo bažnyčios pašventinime Kristaus Karaliaus šventėje spalio 31 d.

LIETUVIAI KUNIGAI PEREINA GYVENTI Į CERRO

Dievo Motinos Marijos Gimimo šventėje ir Lietuvių Tautos Dienoje, rugsėjo 8 d. Urugvajaus lietuvių kolonijos kapelloni pereina gyventi į jau užbaigtus namus prie lietuvių bažnyčios. Jų adresas bus: Calle Bégica 1765 esq. Portugal, Cerro, Montevideo, Uruguay. Rugsėjo 12 d. 5 val po pietų jie kviečia visus lietuvius, aukojusius lietuvių bažnyčios ir namų statybai, į kuklias šeimyniškas vaišes. Visiems kviečiami vaišės veltui.

U. LIET. KULTŪROS DRAUGJA DIRBA

Trijų su puse metų bėgyje Urug. Liet. Kultūros Dr-ja padarė žymią pažangą. Per šį laikotarpį buvusių valdybų rūpesčiu buvo įsigyti nuosavi namai. O šių metų valdyba, nenorėdama nusileisti, rūpinasi tų namų remontu, skolų išmokėjimu ir kt. Dabartinės baldybos vicepirm. M. Sveičiulis, kuris eina kartu ir išdo sekretoriaus pareigas, dėka visos knygos yra pavyzdinai vedamos. Jis beveik visą savo laisvą laiką paveda Dr-jos labui. Negalima nepaminti ir valdybos sekr. St. Godos, kuris, gerai ir sumaniai atlikdamas savo pareigas, kaip elektros specialistas, dar sutvarko visus patalpų apšvietimo įrengimus. Dr-ja turi nenuilstamą darbuotoją J. V. Iešką. Tai senas draugijos narys, kuris atlieka visus dažymo darbus. Jam užtenka tik priminti (prašymų nepriima!), jis tuoj viską ir sutvarko. Rūpestingai ir sąžiningai darbuojasi ir mūsų patalpų prižiūrėtojas A. Svetikas. Jis, žmonos ir jaunametės dukters Janytės padedamas, puikiai prižiūri, kad patalpose būtų švaru ir gražu. Taip pat yra ir daugiau uolių talkininkų, kurie nenuilsdami atlieka visus tvarkymo ir taisymo darbus, kaip F. Grigas, Steponaitis ir kt. Vyrams neapsileidžia ir mūsų moterys. P. L. Miniauskienė kasos staliukui padovanojo gražią staltiesę, kad ir čia kuo puikiau atrodytų. Ačiū poniai Miniauskieni!

Kai du stos, visados daug toliau varys!

Ur. L. K. Dr-jos Val. narės.

mis „rojaus“ gėrybėmis, kurias taip gyry, praktikoje.

KANADA

* Rinkimai į Kanados PLB krašto tarybą skelbiami š. m. spalio 10 d. Rinkimams praversti prie kr. valdybos yra sudaryta vyr. rinkimų komisija, į kurią įeina K. Grigaitis — pirm., J. Novogrodskis, V. Skrinska, F. Valys ir P. Vilutis — nariai. Prie apylinkių sudarinėjamos apylinkių rinkimų komisijos.

KOLUMBIJA

* Bugos mieste valstybinėje žemės ūkio ir gyvulininkystės parodoje lietuviai agr. Dr. K. E. Balsevičius ir pienininkas A. Jurkšaitis, pamidorų augintojai, laimėjo pirmąją premiją. Parodos metu buvo sukviesti visi Valle krašto lietuviai, kuriems Balsevičių šeima suruošė vaišes. Tą pačią progą kun. N. Saldukas atlaikė lietuviams pamaldas. Po pamaldų ir aplankė parodą, lietuviai buvo pakviesti į Balsevičiaus ir Jurkšaičio ūkius.

N. ZELANDIJA

* Aucklande liepos 25 d. buvo paminėti du svarbūs ir reikšmingi įvykiai, tai lietuvių spaudos atgavimo 50 metų ir VLIKO veiklos 10 metų sukaktys. Pradžioje krašto valdybos pirm. Č. Liutikas ragino nepamiršti tų didelių aukų, kurias atnašo spaudos draudimo laikų kovotojai. Po to p. Z. Piežaitė, amerikietė lietuvaite, atvykusi iš JAV, savo paskaitoje nupasakojo lietuviškos spaudos kryžiaus kelius, knygnešiu nuopelnus. Ragino labiau pamilti šių laikų lietuvišką spaudą ir knygas. Jei vieni aukojasi, kad galėtų išlaikyti lietuvišką spausdintą žodį, tai visų kitų tautiečių pareiga lietuvišką spaudą visais būdais remti. Ji perdavė linkėjimus iš Amerikos lietuvių, kurie parodė visą laiką didelę meilę ir prisirišimą prie Lietuvos, nors daugelis nėra gimę ir augę Lietuvoje. Ragino taip pat likti ištikimais garbingos lietuvių tautos nariais. J. Pečiulaitis kalbėjo apie VLIKO desimtmečio veiklą. Jis pabrėžė, kad, nežiūrint visų sunkumų, VLIKas vykdo savo užbrėžtus uždavinius — rūpinasi Lietuvos vadavimu ir pasireiškia visur, kur jaučia lietuviško darbo būtinumą. Vienbalsiai priimtas pasiūlymas pasveikinti VLIKą ir palinkėti geriausios sėkmės tolimesniame darbe.

VOKIETIJA

* Liet. Bendruomenės Vokietijos krašto tarybos rinkimuose rugpiūčio 1 d. galutiniais duomenimis į kr. tarybą asmenys buvo išrinkti: kun. A. Keleris, Pr. Zundė, T. A. Bernatonis, V. Gailius, Dr. J. Grinius, J. Glemža, E. Simonaitis, E. Žilius, J. Krikščiūnas, kun. A. Bunga, kun. dr. J. Aviža, I. Apyrubis. Kandidatais liko: Vl. Raišys, J. Bakaitis, J. Venckus, Fr. Šlenteris, A. Survilia ir M. Jauniškis.

* Vasario 16 d. gimnazijos direktorium nuo š. m. rugpiūčio 1 d., vietoj pasitraukusio A. Giedraičio, pakviestas Dr. Vl. Literskis.

JUNGT. AMER. VALST.

* Dienraštis „Draugas“ liepos 12 d. minėjo savo gyvavimo 45 metų sukaktį. Pirmasis jo numeris išėjo 1909 m., o dienraščiu pradėjo eiti nuo 1916 metų. „Draugas“ dabar turi daug bendradarbių, kas šeštadienį išleidžia literatūros ir mokslo priedą ir yra vienas iš plačiausiai skaitomų laikraščių JAV-bėse.

Kun. V. Palubinskas su pagerbimo pietų rengėjais

* Jauna ir susipratusi lietuvaite Rūta Kilmonytė yra pasižymėjusi filmoje. Ji sudarė sutartį su MGM kino filmų bendrove ir vaidino „Septynių brolių nuotakoj“. Lietuvių žada ir toliau neužmiršti. Ji matoma taip pat ir televizijoje.

* Amerikiečių emigracinės įstaigos įsakė deportuoti L. Prūseiką (Albertą Vabalą), komunistinės „Vilnius“ redaktorių, tegrusį tik Sov. Sąjungą, Lietuvos pavergimą ir variusį komunistinę agitaciją. Tuo būdu jis gaus susipažinti su to-

TAIP ATSITIKO ISPANIJOJE

Vienas turistas kartu su žmona atvyko į Madridą. Nė vienas iš jų nemokėjo ispaniškai. Užėję į valgyklą, norėjo suvalgyti bent po jautienos gabalą ir, nerasdami kitų priemonių, nupiešė ant popieriaus jautį ir parašė „2“. Padavėjas nusišypsojo, gražiai nusilenkė ir atrodė tikrai supratęs. Už kelių minučių jis grįžo ir padavė du... bilietus į bulių rungtynes...

KOVOTI IR LAIMĖTI

GEN. T. DAUKANTO 70-TIES METŲ PROGA

Lietuviškai visuomenei gerai yra žinomas gen. leit. Teodoro Daukanto vardas. Ypač jis pažįstamas mūsų kolonijai. Beveik kiekvienos didesnės tautinės šventės proga gen. T. Daukantas savo žyvu, energingu ir stiprinančiu žodžiu mus drąsina nenusiminti, išverti ir ryžtis iki galutinio laimėjimo. Jis neabejoja mūsų tautos laimėjimu ir prisikėlimu laisvam gyvenimui, tuo tikėjimu uždega visus, kurie klauso jo žodžio. Savo paskaitomis, straipsniais laikraščiuose, visuomeniniu darbu jis yra vienas iš tų garbingųjų mūsų tautos vyrų, kurie varganose išsvio dienoje randa tinkamą žodį savo tautietį sustiprinti ir kovai uždegti.

Argentinos lietuvių kolonija šiuo metu gali pasidžiaugti, kad gen. T. Daukantas mūsų tarpe rugsėjo 8 d. atšvęs savo 70 metų amžiaus sukaktį. Tokio amžiaus ne kiekvienas sulaukia, juo labiau, kad dar ir dabar, nežiūrint metų naštos, jis dirba visus tuos darbus, kurie reikalingi mūsų tautai, lietuvių bei ir Lietuvai. Dėlto su šio garbingojo Sukaktuvininko praeities brovais, jo mintimis, pageidavimais ir ateities planais reikia susipažinti ir „Laiko“ skaitytojams.

Gen. T. Daukanto nueitas ilgas ir darbingas kelias. Gimė jis 1884 m. rugsėjo 8 d. Petrapilyje, kur jo tėvas tuo metu turėjo valstybinę tarnybą. Mokėsi III klasinėje gimnazijoje, kurią baigė 1903 m. įstojo į jūrininkų mokyklą. Savo gabumais į save čia atkreipė dėmesį. Mokyklą baigė 1906 m., gaudamas admiralo Nachimovo premiją. Atlikęs tolimojo plaukiojimo praktiką, 1911-14 m. studijavo jūrų akademijoje ir ją baigė sidabro medaliu. Nuo 1903 m. priklausė rusų Baltijos karo laivyno tarnybai. Kaip gabus ir aukštuosius jūrininkystės mokslus baigęs, nežiūrint, kad buvo žinomas kaip lietuvis ir katalikas, jūrininkystės tarnyboje kilo aukštyn ir pačių rusų buvo labai vertinamas. Be to, gen. Daukantas yra dirbęs anglų ir olandų prekybos firmose Kryme, Kaukaze ir Turkijoje, yra taip pat buvęs Anglijos gen. konsulo sekretoriumi Batume. Didįjį karą praleido rusų laivyne, o, karui pasibaigus, kurį laiką buvo turkų belaisvė. Į Lietuvą tegalėjo grįžti tik 1922 m.

Grįžęs į Nepriklausomą Lietuvą, gen. Daukantas tuojuo įsijungė tėvynės atkūrimo darban ir visa energija ėjo ten, kur buvo labiausiai reikalingas ir šaukiamas. Lietuviškoje veikloje dalyvavo jau nuo 1917 m., būdamas Vyčio Dr.-jos pirmininku Helsinkyje. Lietuvoje pirmiausiai jam teko įsijungti karinio mokslo sritin. Dirbo Vytauto Didžiojo karininkų kursų mokslo dalies vedėju, vėliau karo mokslo skyriaus viršininku. 1924 m. birželio 18 d. pakviestas krašto apsaugos ministeriu, kuriuo išbuvo iki 1925 m. rugsėjo 26 d. Antrą kartą tai pačiai ministerijai vadovavo 1927 m. rugpičio 8 — 1928 m. lapkričio 24 d. Prieš tai buvo kariuomenės štabo viršininku, o išėjęs iš min. kabineto, pora metų dirbo valstybės taryboje. Po to nuo 1930 m. iki 1934 m. buvo Lietuvos atstovas P. Amerikoje, ilgai gyvendamas Buenos Aires mieste.

Visuomeninėje veikloje gen. T. Daukantas taip pat yra išvarejęs giliai lietuvišką vągą. Buvo skautų šefo pavaduotoju, šiauliu S-gos pirmininku ir valdybos nariu, pirmininkavo atsargos karininkų sąjungai ir kt. O vokiečių okupacijos metais visu nuoširdumu darbovosi rezistencijoje Vilniaus krašte.

Ir mokslo srityje gen. Daukantas užėmė atitinkamą vietą. Penkis metus (1925-30) Lietuvos universitete docento titulu dėstė geografiją, o vėliau buvo privatdocentu Vilniaus universitete. Yra parašęs knygas „Pietų Brazilija ir išsvio perspektyvos“ ir Dalyvos slapyvardžiu — „Kelio į Vilnių beiškant“. Taip pat bendradarbiavo įvairiuose laikraščiuose, ypač karinėje spaudoje. Dabar savo straipsniais sprendžia įvairias lietuviškas ir karo mokslo problemas lietuviškoje spaudoje, ypač daug rašo „Laikė“.

Už savo veiklą gen. T. Daukantas yra nekartą nukentėjęs ir prie bolševikų sėdėjęs kalėjime, tik, ka-

ru su vokiečiais prasidėjus, iš jo išsigelbėjo. Antrą kartą į Lietuvą plūstant bolševikams, jis 1944 m. rugs. 3 d. sunkiai sužeistas pasitraukė į Vakarų, o 1949 m. atvyko į Argentina, kurioje anksčiau buvo gyvenęs ir kurią gerai pažino.

Tai štai tas kelias, kuriuo mūsų Sukaktuvininkui teko eiti, kol susilaukė 70 metų. Bet norėdamas skaičiuojus supažindinti ne tik su gen. Daukanto praeitimi, bet ir jo paties mintimis, „Laiko“ atstovas aplankė patį Jubiliatą.

— Kaip jaučiatės, gerb. Jubiliate,

šime krašte? — paklausė jūsų atstovas visuomet besišypsantis gen. Daukantas.

Argentinoje jaučinosi pakiliu ūpu, nes iš visu matau man didelį prielankumą. Neturint su savim kartu savo šeimos, mane slegia, kad aš nepajėgiau jos kartu išsi-vežti, bet čia turiu šeimą, kuriose jaučiuosi kaip savo šeimoje. Taip pat esu dėkingas TT. Marijonams, kurie man atėmė materialinius rūpesčius, apgyvendindami pas save ir aprūpindami. Mane jaudina ir mano buvę mokiniai, kurie, patys nebūdami turtingi, man visokiariai padeda. Lietuviškoje visuomenėje jaučiu didelę paramą ir manimi rūpinimąsi.

— Kuo šiuo metu daugiausiai užsimate?

Daugiausiai dirbu visuomeninį darbą. Esu įpratęs dirbti visuomenėje, ypač tarp lietuvių. Mano pažiūra į visuomenininką — kad jis turi atiduoti visas savo jėgas ir tarnauti kitiems. Iš savo patirties žinau, kad toks nusistatymas yra įvykdomas ir praktikoje turi geriausias išdavas, nes geras, padarytas visuomenei, grįžta šimteriopai. Taip pat rašau savo gyvenimo atsiminimus. Bet visuomeninis darbas man atima daug laiko, todėl ir šių atsiminimų surašymas neina labai sklandžiai.

Antras mano uždavinys — tai mokyti jaunimą. Tai sudaro man didelį malonumą. Aš jaučiu, kad tikrai esu naudingas kitiems, matydamas jų daromą pažangą.

— Kaip žiūrit į dabartinę mūsų lietuvišką veiklą?

Esu labai susirūpinęs, kad dalis mūsų jaunimo nutolsta nuo visuomeninės veiklos ir pasiduoda neigiamai didmiesčio įtakai. Tai man rūpi dėl to, kad iš mūsų tautos istorijos žinau, jog kaimas išgelbėjo lietuvių tautą nuo sunykimo. Esu tikras, kad ir dabar tamprus bendravimas su Kūrėjo sukurtu gražiuoju pasauliu ir gamta yra būtina sąlyga per anksti nepasenti ir nenustoti vilties laimėti. Laimėti asmeniškai ir tautiškai.

Mūsų politinėje veikloje stengiuosi taktininkauti ten, kur dėl susidariusios padėties yra mažiausiai darbininkų. Pirmiausiai tai liečia mūsų bendradarbiavimą su kitomis tautomis. Mokėdamas svetimų kalbų, aš galiu tai lengviau atlikti ir, rasdamas svetimtaučių tarpe atgarsį, su malonumu dirbu lietuvių ir Lietuvos vardo kėlimo propagandoje. Pastaruoju metu šiame darbe radau tikrai atsidavusių ir gerų talkininkų ir nesu vienas kovotojas karo lauke.

— Jūs, pone Generale, seekate lietuvių visuomeninę ir politinę veiklą. Ko šiuo metu daugiausiai reiktų, kad ta veikla būtų gyvesnė ir sėkmingesnė?

Jei mes jieškosime ne tai, kas mus skiria, bet kas mus jungia, jei mes remsime kiekvieną pasiektą laimėjimą, o ne slopinsime, jei mes statysime pirmą vietą Lietuvos labą ir dirbsime, vykdydami bent

minimalinę programą, kurioj galime būti vieningi, — mes laimėsime žymiai daugiau, negu dabar patys sau įsivaizduojame. Tai yra visai panašiai, kaip buvo 1904-5 ir 1917-20 m., kaip buvo mūsų laimėjimuose nepriklausomo gyvenimo laikais, kada mes pasiekėme tik savo triūsų ir darbu tokios pažangos, kuria stebėjosi net kitataučiai.

— Kokius lietuviškus pasireiškimus šiuo metu labiausiai vertinate?

Kaip propaganda mūsų reikalui vertingiausias yra mūsų menas. Dailininkai, dainininkai, teatrai, chorai, rodomi kitataučiams, daro jiems nepaprastai gilų įspūdį. Nepriklausomybės laikais pradėtas religinių iškilnių ir procesijų sąlytis su tautiniais pasireiškimais sudarė tikrai džiuginantį net radikalesios visuomenės bendravimą su bažnytine iniciatyva. Tai ypač klestėjo Vilniuj šv. Jono bažnyčioje, kur visus jungė a. a. kun. A. Lipniūno pamokslai ir gilus visuomeniškas. Su a. a. A. Lipniūnu visuose rezistenciniuose ir visuomeniniuose judėjimuose man teko artimai bendradarbiauti. Džiugu, kad šitas žiburys neužgeso, bet vis liepsnoja elektronišvia šviesa šiame atominia-me amžiuje.

— Atleiskit, pone Generale, už smalsumą, bet būtų įdomu, kokius savo gyvenimo laikotarpius gražiausiai prisimenate?

Vaikystę žemaitijoje, tokioj žemaitijoje, kuri praėjo ir jau nebe-grįš. Taip pat maloniai prisimenu laivyną, kuris man suteikė galimybę bendrauti su įvairių luomų, tautų ir rasijų žmonėmis ir išmokė mylėti žmoniją ir jos pasaulį. Labai malonu prisiminti lietuvišką veiklą, kuri reikalavo daugiausiai pasiaukojimo ir visiško savęs atsižadėjimo. Tai buvo pvz. kova už bendravimą su jūra, kada buvo pasiekimas nepaprastas — 1938 m. į 27 jūrų jungių vietas kursuose Klaipėdoje buvo paduota 1850 prašymų. Dabar, kada neturime laisvos Lietuvos, turime žymiai daugiau jūrininkų negu pirmiau, nors daugelis jų už tėvynę paguldė savo gyvybes. Labai džiaugiasi, kai mūsų kariuomenė 1927-28 m. buvo apginkluota ir tam reikalui kitų valstybių buvo suteikti kreditai. Ypač gerai prisimenu pogrindžio veiklą karo metu, kai paviko atgalvinti lietuvių Gardino ir Lydos srityse. Aišku, to nebūčiau galėjęs atlikti be kitų talkininkavimo ir pritarimo.

— O kaip dabar jaučiatės?

Kad nebūtų įvykęs tas lemtingasis atsiskyrimas su šeima, būčiau visai patenkintas. Bet visur yra Dievo valia, ir žmogus, savo gyvenime veikdamas laisva valia, turi paklusti aukštesniems Dievo sprendimams.

— Kokie Jūsų ateities planai ir kokius pageidavimus perduoti savo skaitytojams?

Mano planai — kovoti už Lietuvą ir laimėti arba žūti. Aš labai norėčiau, kad mūsų jaunimas apsi-prastų su Lietuvos ateities reikalais ir išmokyti aktyviai dirbti ir nekartoti mano kartos darytų klaidų. Taip pat jaunimas turėtų sekti pavyzdžiu tų, kurie anais laikais kovoję nelengvesnėse sąlygose, negu dabartinės, ir iškovoję nepriklausomybę Tėvynei, o su ja kartu laidavo dvasinį, kalbinį, valstybinį ir mokslinį mūsų tautos atgimimą. Mūsų tauta pasirodė pasauliui taip, kad nė vienam lietuviui dėl to pasirodymo nėra gėdos. O mūsų įvykdytojį žemės reforma yra pavyzdys visoms tautoms, kas yra pripažinta net tolimųjų ispanų. Tai, ką mūsų karta yra gero padariusi, mūsų jaunimas turi vertinti ir tokiu pat ryžtu to siekti, — užbaigę pasikalbėjimą Garbingasis Jubiliatas, o skaičiuojant vardu „Laiko“ atstovas palinkėjo generolui Daukantui geros sveikatos ir sėkmingų tolimesnių darbų Lietuvos ir lietuvių labui.

* Šiemet vet. gydytojų diplomai įteikti 142 absolventams, tarp kurių pasižymėjo I. Musteikaitė, J. Čepulis, I. Petrikas ir kt. Ž. U. akademiją, skelbiama, baigus apie 230 agronomų, mechanizatorių, ekonomistų, žemėtvarkių, melioratorių ir miškininkų. Rekt. Bučo pareiškimu, šiemet Vilniaus un-tą baigė apie 500 „jaunų aukštai kvalifikuotų specialistų“, o iš viso pokario metais — apie 3.200 tokių „įvairių specialistų“. Dailės institutas išleido 44 specialistus, Vilniaus valst. pedagoginį institutą baigė 269 „jauni mokytojai“. Šiauliu mok. institute diplomai įteikti 10.178 žmonėms.

MIRĖ DAILININKAS JONAS MACKEVIČIUS

Š. m. liepos 25 d. Šveicarijoje, Roveredo kaime, mirė aštuoniadešimt trečiuosius metus eidamas Jonas Mackevičius, vienas didžiųjų Lietuvos dailininkų. Jis kūrė puikius, nuotaiką keliančius ir sielą skaidrinančius paveikslus, kurie atkreipė ne vien savųjų, bet ir kitataučių dėmesį. Dėl to jis buvo visų labai mėgiamas dailininkas. Velionis buvo labai darbštas žmogus. Jis kūrė visą laiką, visur, kiek tik sąlygos leido jam kurti. Per ilgą savo amžių velionis nutapė daugybę pasigėrėtinio grožio paveikslų. Mackevičius ne vien pats kūrė, bet ir kitus skatino bei mokė kurti. Jaunosios dailininkų kartos auklėjimo srityje Mackevičius atliko labai didelį darbą, nes daugiau kaip dešimt metų buvo Kauno Meno Mokyklos dėstytojas.

Iš Lietuvos Jonas Mackevičius pasitraukė 1944 metais, atslenkdamas karo audrai, raudonojo pavergimo grėsmėi. Kaip politinis tremtinys Mackevičius gyveno Vokietijoje, o paskutinius trejus metus — Šveicarijoje. Iki pats savo amžiaus pabaigos velionis tikėjo artėjančią Lietuvos išlaisvinimo valandą. Pats tikėjo grįšias į laisvą, raudonųjų rusų jungo jau atsikračiusią tėvynę ir kitiems šį tikėjimą stiprino. Deja, mirtis pakirto jo viltis. Nors ir toli nuo Tėvynės gyveno didis lietuvių dailininkas, bet savo mintyse visada joje buvo. Jonas Mackevičius palaidotas Roveredo kapinėse liepos 26 d.

Čia dar kelios biografinės žinios: Jonas Mackevičius gimė 1872 m. birželio 18 d. Ryguvoje. Nors iš jaunų dienų turėjo palinkimą prie meno, bet negalėjo dėl lėšų stokos toje srityje mokytis, todėl teko pasirinkti veislininko darbą. Atvykęs egzaminų laikyti į Maskvą, Mackevičius ten aplankė vieną dailės galeriją, kuri paliko jaunui tokią gilią įspūdį, jog jis apsisprendė pasidaryti dailininku. Su keliais rubliais nuvyko į Petrapilį ir 1891 — 1901 m. laikotarpyje baigė net tris meno mokyklas: dailės skatinti mokyklą — 1894 m., kunigalkšt-

tės Teniševos dailės studiją — 1896 m. ir imperatoriškąją dailės akademiją — 1901 m. Kaip talentingas dailininkas Mackevičius savo kūryba jau anksti atkreipė į save meno pasaulio dėmesį. Apie tai liudija faktas, kad jo tapytas Romanovų giminės 300 metų sukurtuvių proga caro Nikolajaus II portretas buvo pripažintas geriausiu ir atspausstas kaip jubiliejinis leidinys.

Sustiprėjęs materialiskai, dailininkas tais laikais daug keliavo, lankydamas visus žymiausias Europos meno centrus. Taip pat aplankė Mažąją Aziją, Palestiną, Egiptą ir kt. kraštus, iš kur parsivežė daug savo tapytų paveikslų. Mackevičiui esant Capri saloje, 1914 m. jį ten užklupo pirmasis pasaulinis karas. Iš Italijos dail. Mackevičius 1920 m. grįžo į Lietuvą.

J. Mackevičius niekada nenu-traukė ryšių su Tėvyne ir nepasiskendo svetimybėse. Dar 1907 m. jis dalyvavo Vilniaus dailės parodoje, o vėliau įstojo į lietuvių Dailės Draugiją. 1924 m. Kaune bei kituose miestuose surengtos jo dailės parodos susilaukė didžiulio pasisekimo. Pagaliau, likvidavęs savo atelier, jis 1929 m. galutinai grįžo į Lietuvą ir čia įsijungė į meno gyvenimą. Visą eilę jo kūrinių yra įsigijęs Vytauto Didžiojo Kultūros Muzėjus, įvairius švietimo ir kultūros įstaigas bei privati-niai asmenys. Jis yra nutapęs nemažą istorinių kompozicijų, be to, pasižymėjęs ir kablytinio meno srityje. J. Mackevičius yra reto produktingo dailininkas, jis yra sukūręs kelis tikstančius paveiks-lų. Pagaliau jis yra prisidėjęs prie jaunosios dailininkų kartos auklėjimo, nuo 1929 iki 1940 m. išbuvęs Kauno Meno Mokyklos mokytoju. Kai buvo minima dailininko 75 m. sukaktis, jis apie save išsireiškė: „...jaučiuos tebesą jaunos dvasios ir kūrybiškai pajėgus. Išlaikyti visą gyvenimą jauną dvasią ir nepalūžusią kūrybinę valią, štai kur glūdi menininko „amžinos jaunystės paslaptis“ bei jo gyvenimo laimė“.

(Elta)

STEIGIAMAS LIETUVIŲ MUZĖJUS ARGENTINOJE

Gyvenimas bėga, lyg knygos verčiamas lapas, lyg artojo vąga, kuri palaidoja visa, kas buvo dirvos paviršiuje ir išverčia iš podirvio naują žemės sluogsnį. Taip užverčia gyvenimas praeitį ir dabartį, tas pats laukia ir ateities. Todėl nuo seno žmonija stengiasi įamžinti savo buvimo laiką įvairiais būdais, kuriuos mes randame archeologinėse ir kitokiose liekanose. Vienos iš jų parodo buvusią kultūrą, didybę, išmintį, meno turtus, kitos yra atskirų asmenų, giminų ar net tautų liekanos. Didžiausia tautos garbė turėti garsią ir didingą praeitį, o lietuvių tauta tokią praeitį turi!

Visame pasaulyje yra daug vertingų muziejų. Mokslininkai atsidėję vis jieško, kasinėja, atidarydami naujas duris į praeitį. Lietuvos praeities kultūros istorija yra pagrįsta praeities liekanomis, arba senu tautos palikimu — tai dabarties muzėjų medžiaga. Tokie praeities liudininkai yra tautosaka, tautodailė ir kt. Tiek pat, o gal net ir daugiau mūsų garbingą praeitį nusako įvairūs rankų darbo kūriniai.

Tų rankdarbių nepriklausomybės laikais mes daug turėjome surinkę įvairiuose muzėjuose, galerijose, bet dar buvo vis renkami ir buvo randami vis nauji ir vertingi dalykai. Jų daugelis liko mūsų mamų, senelių ir prosenelių krūčių skryniose. Menininkai, norėdami priekelti iš karštų mūsų tautos meną, darbovosi visomis priemonėmis: foto aparatais, dažais, piešimu. Jie norėjo, kad tik daugiau tų savos kūrybos brangenybių liktų ateinančioms kartoms.

Tas tautinis menas buvo daugelio mūsų verpėjų ir audėjų darbų, prie kurio jos praleisdavo ilgus vakarus ir gražiąsias pavasario dienas. Joms kūrybinę įtaką darė gražioji atgimstanti gamta, parskridusių paukščių čulbėjimas, atgimstanti augmenija, gražieji svajonių vakarai, grįžtančio berneio laukimas ir t. t.

Laikai pasikeitė, ir neviską su-skubome surinkti, o kas buvo surinkta, dabar žiauriausiomis priemonėmis naikinama.

Prisimenu Vilniuje „Lietuvos Mokslo Dr.-jos Muzėjų“, kur Dr. J. Basanavičius daug darbo įdėjo, visa širdimi gyveno ir ten pat mirė. Vilnių okupavus, tuoj buvo uždarytas muzėjus, vertingesnė medžiaga išvežta arba sunaikinta.

Naikinti stengiamasi dabar viską, kas prado garbingą Lietuvos praeitį, kultūrinę vertybę, nepriklausomo gyvenimo pažangą, nes tuo norima greičiau viską nunešti užmarštin ir suburliokinti.

Todėl dabar vienas iš svarbiausių mūsų uždavinių yra surinkti nors trupinėlius tų mūsų kultūrinę vertybių, kurias atsivežėme į šį kraštą savo kelionės bagažuose, nes kas ten naikinama, čia turi būti renkami ir saugoma. Čia galima pritaikyti liaudies dainos žodžius: „Ka tu kirsi, ką kaposi, — aš geriau bujosiu. Kai tu josi pas mergelę, tau kelią pastosiu.“

Visi esame girdėję apie lietuviško muzėjaus steigimą Argentinoje. Patalpos jau pastatytos ir įrengtos gražiajame lietuvių parapijos sodelyje. Medžio gaminių pramonininkai dirba atitinkamas vitrinas muzėjinams eksponatams sudėti. Reikia tikėti, kad ir tie, kurie dar niekuo neprisidėjo, ateis į talką vidaus įrengimus greičiau užbaigti. O didžiausios muzėjaus steigimo talkininkės yra tos moterys, kurios visu nuoširdumu aukoja, ką tik turi vertingo, lietuviško.

Jau šiuo metu, kai muzėjus dar tik steigimo būklėje, yra surinkta virš 300 labai vertingų eksponatų. Todėl visi turėtų suprasti, kad turtingas, gausus eksponatais, gražiai įrengtas lietuvių tautinis muzėjus yra mūsų kiekvieno garbė — garbė taip pat visai kolonijai. Ištraukime viską, kas tik yra lietuviška ir verta. Neleiskime pelėti tautiniam menui paslėptam, o leiskime juo visiems pasidžiaugti!

A. Mikellionė

* Vanda Vallulytė, Brazilijoj gimusi lietuviutė, jau kelinti metai yra Sao Paulo vienos radio stoties pranešėja. Lietuviutė Miliauskaitė Rio de Janeiro universiteto dviartininkų lenktyne laimėjo pirmąją premiją.

J. KUZMICKIS

PRANCIŠKAUS KELIONĖ Į DANGŲ

PASIRENGIMAS Į KELIONĖ

Visą laiką Pranciškų yra persijuosęs atgalios virvė, kuri iki kraujo veržia jo kūną. Žinodamas, kad mirties valanda arti, berniukas vieną dieną nusiima virvę ir paduoda ją giminaitei, tardamas:

— Paimkite ją, kol dar mamytė nepamatė. Daugiau aš negaliu jos nešioti.

Tuo metu Jacinta nuskuba pas Liuciją, prašydama, kad ji ko skubiausiai ateitų į jų namus. Kartu ji užsimena apie paslaptį, kurią turinti jai pasakyti. Kai jos pasilieka vienos, Jacinta pasako:

— Mūsų Motinėle atėjo mus apilankyti. Ji pasakė, kad greitai ateisianti pasiimti Pranciškų į dangų. Manęs Ji klausė, ar aš sutikčiau daugiau nusidėjėlių atvesti, ir aš pasakiau: taip. Ji man pasakė, kad aš turėsiu eiti į ligoninę ir ten daug kentėti, bet aš turinti viską kantriai iškęsti už nusidėjėlių atsivertimą, atsilygindama už nuodėmes, padarytas prieš Nekalčiausią Marijos Sirdį ir dėl Jėzaus meilės.

Pranciškaus sveikata ima žymiai blogėti. Jis netenka noro valgyti ir labai nusilpsta.

Vienos dienos rytą sesuo Teresė nubėga pakviesti Liuciją.

— Skubėk! — sako jai. — Pranciškų jaučiasi labai blogai ir nori kažką tau pasakyti!

Liucija skubiai apsiirengia ir atbėgusi paprašo, kad namiškaiai pakliktų jį vieną su Pranciškum, nes jis noris jai paslaptį pasakyti. Kai juodu pasilieka vieni, berniukas jai sako:

— Šiandien aš atliksiu išpažintį, kad galėčiau priimti Šv. Komuniją ir paskui numirsiu. Aš noriu, kad pasakytum, ar esi kada nors mačiusi mane nusidedant. Paskui to paties paklaus ir Jacintos.

— Tu kada nepaklausai motinos, kad ji liepė pasilikti namuose. Tu bėgai pas mane ar kur pasislėpti.

— Taip, tiesa, — sutinka berniukas, — aš taip dariau. Dabar eik ir surask Jacintą: gal ir ji ką nors atsimena.

Jacinta valandėlę pagalvoja, paskui sako:

— Pasakyk jam, kad prieš apsi-reiškiant Marijai jis iš tėvelio pasiėmė kelias centavas, norėdamas nusipirkti armonikėlę. Ir kai ber-

ANIKALD PAJENY ŽAVU.

niukai čia. Aljustrelėje mėtė akmenis į Boleiros berniukus, mėtė juos ir jis.

Kai Liucija atpasakojo tai, ką Jacinta pasakė, Pranciškų sako:

— Aš tas nuodėmes, jau išpažinau, bet dar kartą jas išpažinsiu. Kas žino, gal dėl tų nuodėmių mūsų Viešpats yra taip nuliūdes. Nors aš dar ir nemirčiau, aš niekad taip nedaryčiau. Aš labai, labai gailiuosi.

Ir sudėjęs rankas, jis pradeda melstis:

— O Jėzau, atleisk mums mūsų kaltes, gelbėk mus nuo pragaro ugnies, vesk visas sielas į dangų, o ypač padėk tiems, kurie labiausiai Tavo gailėstingumą reikalauja...

Po valandėlės sako:

— Liucija, paprašyk Viešpatį, kad atleistų mano nuodėmes!

— Gerai, aš paprašysiu, — atsako Liucija. — Tačiau, jei Jis nebūtų tau atleidęs, mūsų Motinėle nebūtų aną dieną sakiusi Jacintai, kad ji greit ateisianti pasiimti tave į dangų. O dabar aš einu išklausti mišių ir pasimelsti už tave į pasilėpusį Jėzų...

— Klausyk, — sušuko berniukas. — Paprašyk tėvėi prijo, kad suteiktų man Šv. Komuniją!

— Gerai! — sutinka mergaitė.

PIRMOJI IR PASKUTINIOJI KOMUNIJA

Kai Liucija grįžta iš miestelio, ji atranda Jacintą, kalbančią su mirštančiu broliuku.

— Ar meldiesi, kaip tavęs prašiau? — paklausia berniukas.

— Taip.

— Kai aš būsiu danguje, aš už tave melsiuos.

Ateina balandžio 2 diena. Olimpija, matydama, kad jos sūnelis menksta, pasiryžta paprašyti kuniga. Atėjęs kunigas išklauso nuodėmių, parengia berniuką didžiajai šventei ir pažada rytą ateiti su užslėptu Jėzumi.

Kaip džiaugiasi Pranciškų: juk tai jo pirmoji ir paskutinioji Komunija! Jis paprašo motiną, kad po vidurnakčio neduotų nieko gerti, nes jis noris pasninką už nusidėjėlius paaukoti.

Kai rytą ateina kunigas su švenčiausiuoju, berniukas nori iš pagarbos atsistoti ir dar kartą pakartoti išpažintį.

Priėmęs Šv. Sakramentą, Pranciškų nušvinta ir džiaugiasi ramybe. Paklaustas, atsako jaučiąs gerai ir nejaučiąs skausmų. Kartu klausia motiną, ar greitai laiku negalėtų dar kartą priimti Šv. Komuniją. Pranciškų nori už dienos kitos dar kartą priimti švenčiausią, nes žino, kad jo dienos žemėje jau suskaičytos:

— Aš greit nueisiu į dangų ir karštai prašysiu Jėzų ir Mariją, kad ir judu greit pasiimtu, — sako Liucijai ir Jacintai.

— Aš abejoju, ar tu iš viso mane atsiminsi, kai būsi taip arti Jėzaus ir Marijos, kuri yra tokia graži! — suabejoja Liucija.

Kau. Vyntas Palubinskas su savo tėvais ir giminėmis primicijų dieną.

— Galbūt tiesą sakai: aš galiu pamiršti, — nusileidžia berniukas. Jacinta, giliai susimąsčiusi ir susirūpinusi netolimu atsisakyrimu, rimtai sako:

— Perduok nepaprastą mano meilę Viešpačiui ir Marijai. Pasakyk jiems, kad aš kentėsiu tiek, kiek jie nori už nusidėjėlius, ir atsilyginsiu Nekalčiausiai Marijos Sirdžiai.

Visi trys vaikai kartu praleidžia beveik ištisą dieną. Kai jie pabaigia kalbas, Pranciškų paprašo, kad garsiai kalbėtų rožančių, nes jis jau nebegalys.

Kai ateina vakaras, Liucija atsiveikindama paklausia, ar jis dar ką nenorįs.

— Ne! — atsako berniukas.

Olimpijai sunku slėpti savo susijaudinimą ir ji ženklu paprašo Liuciją, kad intrumpintų atsiveikinti.

— Sudiev, Pranciška! — pasako. — Jei tu šią naktį nueisi į

dangų, nepamiršk mūsų. Supranti? — Gerai, nepamiršiu. Tik nesirūpink!

— Na, tai sudiev! Mes susitiksim danguje!

— Sudiev! Kol susitiksim danguje... — pasako paskutinius žodžius Liucijai.

DANGAUS ŠVIESA

Balandžio 3 dieną Pranciškų jaučiasi blogai, nors, priėmęs Šv. Komuniją, nejaučia jokių skausmų.

Sekantį 1919 metų balandžio 4 dieną jis atsiprašo visų, kuriems būtų ką blogo padaręs. Ypačiai jautriai atsiprašo savo krikšto motiną. 6 valandą ryto kreipiasi į motiną:

Kau. Vyntas Palubinskas su savo tėvais ir giminėmis primicijų dieną.

— Mamyte, žiūrėk, kokia graži šviesa — ten, prie durų! — bet po valandėlės priduria: — Daugiau jos nematau.

Paskui jo veidas nušvinta angeliška šviesa ir be jokios kančios ir agonijos su lengva šypsena lūpose mažasis Aljustrelis piemenėlis nuėina pas Mariją, kurios grožį dar žemėje būdamas savo akutėmis matė.

Marija ištesėjo žodį: Pranciškų, pats paskutinis Cova da Iria regėjimuose, kada galėjo tikrai matyti, bet nieko negirdėjo, pats pirmutinis nuėjo į dangų.

Pats paskutinis išėina iš kambario, kuriame sirgo ir numirė gražioji Aljustrelio gelė.

Prieinu prie stalo, šalia kurio stovi Pranciškaus suaugusi sesuo ir žiūri į jos nudegusį veidą, malonias akis ir nuo darbo užgrūdintas rankas. Paskui stebiu paveiks-

lėlius ir medalionus, iš kurių žiūri didelės Pranciškaus akys.

Fatimos bažnyčios bokšte gaudžia varpas, primindamas Viešpaties Angelą. Varpo gausmas primena man Taikos Angelą, kuris parėngė mažojo piemenėlio sielą regejimams ir dangui.

Tylėdamas stoviu vidury kambario ir mąstan... 1954. VIII. 5.

ŽMOGŽUDYS PRITARIA AUKŠČIAUSIAI BAUSMEI, KOL... JO NELIEČIA

JAV laikraštis — Journal įsidėjo įdomų sovietų genocido konvencijos pasirašymo komentarą. Laikraštis pastebi, jog sovietai genocido konvenciją pasirašė su rezervu, kad be jų pačių sutikimo jie negalės būti patraukti atsakomybėn į Tarptautinį Teismą už toje konvencijoje numatytus nusikaltimus — religinių, rasinių ar tautinių grupių persekiojimus. Bet tai, laikraščio nuomone, esąs elgesys žmogžudžio, kuris pasisako už aukščiausią bausmę žmogžudžiams, kol jo paties tai neliečia.

Tik nors sovietai ir apsidraudžia, kad jų nebūtų galima patraukti į Tarptautinį Teismą, tačiau pasaulio viešosios opinijos teismo jie negalį išvengti, nes pabėgėliai iš anapus geležinės uždangos yra pasauliui atskleidę sistematines šimtų tūkstančių deportaciją iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos, Vengrijos į vergų darbo stovyklas, iš kur nėra grįžimo. (LAIC)

MIRUSI PRISIKELE

Viena 75 m. amžiaus moteris, Josefa Arbulu de Soto, turėjo širdies priepuolį, ir gydytojas pripažino ją mirusia ir išdavė mirties pažymėjimą. Bet susirinkus žmonėms prie karsto, senelė staiga atsikėlė ir pradėjo kalbėti bei visus šaukti vardais. Ji buvo nuvežta į ligoninę ir patikrinta. Gydytojams buvo nemalonu, kad jie per greitai gyvą moterį priskaitė prie mirusiųjų. Tai įvyko Peru valstybėje rugpjūčio 11 d. Dabar ta senelė gyvena savo namuose ir, gal būt, nelaukia antros panašios mirties.

MOTERYS IR LAZDA

Londone keturių moterų klubai įteikė parlamentui reikalavimą, kad būtų panaikintas 17 amžiaus įstatymas, kuris lig šiol veikia. Įstatymas sako, kad „vyras gali savo žmoną mušti, tačiau lazda ne storesne kaip jo mažasis pirštas“.

J. VENCKUS S. J.

GIMIMŲ PLANAVIMAS

Margarita gavo savo vyro iš Amerikos laiška, kuris pranešė, kad pats Comstock areštavo jį dėl pamfletų „Family Limitation“, kurį Margarita parašė ir slapta atspausdino. William Sanger kam tai pripuolamai tą pamfletą įdavęs, už kurį dabar turis kentėti. Teisbuvo areštuotas tik 36 val., kol susirado 500 dol. užstato. Margarita sugalvojo grįžti į Ameriką. Ji norėjo pati savo kovas kovoti, nes savo vyro kariškoms darybėms nelabai pasitikėjo. 1915 m. spalį mėn. ji jau Amerikoje. Lapkričio 6 d. n. marino savo dukrytę Peggy. Ta mirtis taip palaužė Margaritą, kad ji po to daug metų savo dukters be susijaudinimo negalėjo prisiminti. Iš viso teturėjo tik tris vaikus, po tos mirties beliko tik du berniukai ir teisingai pagal gimimo kontrolę. — Margaritai buvo priminta, kad ta byla, dėl kurios ji buvo pabėgusi į Europą, nėra mirusi. Viešoji opinija, spauda, įtakingi prieteliai taip jau teismą buvo paveikę, kad jis ją visiškai lengvai būtų praleidęs, tik norėjo, kad prisipažintų nusikaltusi prieš įstatymus. Margarita kartojusi, kad ji nenuskaitusi, tik įstatymai yra negerai, ir juos reikia ku greičiausiai pakeisti, o kontraceptyvų platinimas nesąs nedoras dalykas. Pagaliau 1916 m. sausio 24 d. buvo paskirtas teismas. Ji neėmė advokato, bet pati pasiryžo ginti savo bylą, nors žinojo posakį: „kas teisme gina pats save, gina kvailą klientą“. Teismas atsidūrė keblioje padėtyje. Visiems buvo aišku, kad ji prasižengė prieš tam tikrus įstatymo paragrafus, bet iš kitos pusės bijojo viešosios nuomonės. Ir taip pat visiems buvo aišku, kad Margarita tyčia provokavo teismą. Teismas buvo tipiškoje Piloto padėtyje, t. y. svyravo. Tačiau netikėtai bylos eiga pasikeičia. Dr. Mary Stope

parašo iš Anglijos laiška prezidentui Woodrow Wilson'ui, kurį pasirašo daug žymių ir įtakingų žmonių. Laiške buvo pasakyta, kad beveik visos civilizotos šalys gimimų kontrolę pripažino ir laikas būtų ir Amerikai ją pripažinti. Visuomenė pradėjo rinkti pinigus jos bylai ginti. 1916 m. vasario 18 d. jos byla buvo panaikinta, nes ji, girdi, jau esanti įsisėjęsusi (2 metai) ir, antra, Margaret Sanger esanti moralistiškai tvarkinga moteris. Visi suprato, kad Wilson'as, valstybės prezidentas, buvo taręs savo žodį. Margarita labai džiaugėsi pergale. Dabar ji galėjo pradėti dar didesnę propagandą, nes iš tiesų ko jai bebijoti, jeigu pats valstybės prezidentas ją užstoja. Ji pradėjo važinėti po Ameriką skersai ir išilgai su paskaitomis. Savo paskaitas ji gudriai paruošė. Pagrindines mintis suvedė į keletą punktų. Ji taip suformavo tuos punktus, kad filosofiskai neišlavinta publika nelengva buvo, kaip sakoma, arklyje pastebėti velnio koją. Gimimų kontrolė reikalinga: 1. kada vienas ar abu partneriai turi venerinę ligą, epilepsiją ar yra silpnapročiai; 2. kada moteris turi plaučių džiuvą, širdies ar inkstų ligą, kurios dėl nėštumo žymiai pablogėtų; 3. jeigu iš patyrimo žinoma, kad tų tėvų vaikai esti nenormalūs; 4. jeigu partneriai yra jauni, vyras jaunesnis negu 23 metai, o mergaitė — 22 metų; 5. jeigu tėvo uždarbis permažas. Tėvas neturįs teisės turėti 10 vaikų, jeigu jis tegali išmaitinti tik du; 6. moteriai esą nesveika turėti dažniau, negu kas 2 — 3 metus vieną vaiką; 7. gimimų kontrolę reikia praktikuoti vienerius ar dvejus metus po vestuvių, kad jauni žmonės priprastų viens prie kito fiziškai,

dvasiškai ir ekonomiškai. Tas moteris turis būti kaip kokia pasiruošimo mokykla jos būsiančiai motinystei. Gailėstingoji ir geroji Margarita Sanger, mat, nori, kad būsimas naujas pilietis atėjęs atrastų idealias sąlygas. Tas vaikas turėtų būti labai dėkingas „gimimų kontrolėi“, kad tiek ilgai vertė tėvus ruošti jo priėmimui, o gal todėl, kad pagaliau sutiko jį įsileisti į šį pasaulį ir nesugalvojo naujų klūčių jo atėjimą atidėti. Jeigu po paskaitos žmonės jos klausdavo, kiek pagaliau reikėtų turėti vaikų: aštuonis, septynis (o, kokie senoviški klausimai, kas dabar bekalba apie septynis, aštuonis? tik-viena, du.). Ji tuojau klausia: — Kiek dolerių Tamsta uždirbi į savaitę? — 10 dol. (tai buvo seni laikai, kada doleris turėjo kitokią vertę). — Kiek turi kambarių? — Du. — Ačiū. Kitas klausimas. Ji sakosi, kad panašiu būdu norėjusi žmones priversti susimąstyti. Margarita niekada nepamiršta pasakyti, kad, kur ji pasirodžiusi, žmonės masėmis plaukė prie jos, ypatingai moterys, išgirsti išgelbėjimo žodelį iš jos lūpų, pasiklausyti naujos „evangelijos“, naujų išganymo būdų. Kokios moterys buvusios laimingos. Tiesa, laikas nuo laiko priminė, kad kai kuriose vietose ir neradusi pilno pritarimo, kaip pav. Chicagoje, bet tai buvusios moterys konservatyvios, be abejo katalikės, atsilikusios nuo mokslo pažangos. O toms moterims, kurios priėmė jos gimimų kontrolę, nepagalalėjo gražiausių komplementų, kaip antai „išauklėtos, gudrios, žavingos, pagamnančios“. Išsireiškimai yra priimami iš Amerikos sporto gyvenimo ir perkeltami į gimimų kontrolę. „Spirk futbolu svidinį per visą Ameriką, per Pacifico vandenyną (reiškia į

Aziją) per pasaulį“. Margarita su savo paskaitomis labai daug vietų apvažiavo. Reikia stebėtis, kaip ta silpna moteris, buvusi džiovininkė, galėjo turėti tiek fiziškos energijos. Čia yra pavyzdys, ką žmogus gali padaryti, jeigu perdėm persiima kokia idėja. Margarita nepaleido iš akių savo klinikų. Pirmoji klinika buvo atidaryta vietoje, kuri vadinasi: Brownsville, Brooklyne (N. Y.) 46 Amboy St. Pirmieji skelbimai buvo parašyti angliskai, itališkai ir žydiškai štai kokiaje formoje: 1. Ar gali turėti didelę šeimą? 2. Ar nori daugiau vaikų? 3. Jei ne, tai kodėl jų turi? 4. Nežudyk, bet jų išvengk. Tikrų ir nepavojingų pamokymų gali gauti iš diplomuotų slaugių 46 Amboy St. ir t. t. Pasakyk tai savo draugėms ir kaimynėms. Kviečiame visas motinas. Sumokėjus 10 centų, visos moterys turi teisę gauti informaciją. Tai pirmoji klinika pasirodė tamsiausioje New Yorko miesto dalyje. 1916 m., spalį 16 d. Koks Margaritos buvo džiaugsmas matyt plaukiant tas moteris į jos kliniką, kaip maldininkus į Meką. Be abejo, dirva buvo labai gera. Su tomis tamsiomis, neturtinomis, nesvariomis, be religijos moterimis galima buvo viską daryti. Ji šitą kliniką vadino pirmąja pasaulyje, žinoma, po Olandijos. Atėjusių moterų būriai buvo dalinami į grupes nuo 7 iki 10. Vienai grupei buvo slaugė, kuri išaiškino kontraceptyvų naudojimą. Moterims buvo primygtinai kalama: Kontraceptyvai nėra pavojingi, tikrai apsaugoja nuo nėštumo, palieka jiškomą pasitenkinimą, mažai tekainuoja, jų naudojimas mažai laiko teatina, nesunku išmokti juos naudoti, tuojau jos pačios galės pasipraktikuoti. Ir dar kas — kontraceptyvai padarys jas, tas vargšes moteris, tas kankines, nepriklausomas nuo vyrų, tokiu būdu

nuo jų o ne nuo vyrų priklausys, kiek ir kada turėti vaikų. Panašūs žodžiai skambėdavo toje klinikoje nuo ryto iki vakaro. Taip praeina devynios dienos. Vieną popietį ateina moteris, kuri atrodė kiek kitokia negu kitos: geriau pasirėdžiusi, daugiau inteligentiška. Ji prašo patarimų, kaip ir kitos. Jai aiškino, rodė kontraceptyvų modelius ir kt., o išeinant dar įteikė Margaritos parašytą knygutę „Ką kiekviena mergaitė turi žinoti“. Neuzilgo pasirodė ir policija. Padarė kliniką kratą, paėmė 164 ligos istorijos lapus ir kitokią medžiagą, kurią atrado. Margarita buvo areštuota už nepadorios literatūros platinimą, o jos seserį Ethel Byrne, kuri buvo diplomuota slaugė, už kontraceptyvų platinimą. Ethel 1917 m. sausio 22 d. buvo nuėista 30 dienų kalėjimo. Ethel Byrne tuojau paskelbė bado streiką: 103 val. nieko nevalgė ir negėrė. Žmogus daug ilgiau gali išbūti be valgio negu be gėrimo. Padėtis pasidarė pavojinga. Kalėjimo administracija nutarė maitinti prievarta, bet neturėjo pasisekimo. Ji pradėjo akti, širdis susilpnėjo, nes kūnas neturėjo pakankamai skystimo. Užsineudijo visas organizmas. Pagaliau nutarė ją paleisti, nes laikraštiniškai padarė perdaug triukšmo spaudoje. Ethel prasirgo visus metus, kol pasitaisė. Sausio 29 d. buvo pačios Margaritos teismas. Ji laukė daug didesnės bausmės negu jos sesuo. Ji buvo apkalinta, kad platinė nepadorią spaudą, kontraceptyvus ir kalbėjo prieš valstybės konstituciją, ir gavo 30 d. kalėjimo. Atvesta į kalėjimą, ji buvo oficialiai paklausta, kokios yra religijos. Ji atsakė, kad jos religija yra „Humanity“ (žmonija). Valdžininkas nesuprato, kokia tai religija, tada paklausė, į kokią bažnyčią ji einanti. „Į jokią“, atsakė. (Bus daugiau)

Teresei ir Zeferinui Juknevičiams, Adelei ir Bonifacui Deveikiams ir jų artimiesiems, mirus jų mylimai motinai ir uošvei

A. A. MARIJONAI DEVEIKIENEI,

gilia užuojautą reiškia

ŠV. CECILIJOS CHORAS

JAUNIMO DRAUGIJA

LIET. RADIO VAL. VADOVYBĖ

Deveikių ir Juknevičių šeimoms gilans liūdesio valandoje, mirus

A. A. MARIJONAI DEVEIKIENEI,

gilia ir nuoširdžią užuojautą reiškia

ŽEKIŲ SEIMA

TEMPERLEY

NAUJA „AUSROS“ CHORO VALDYBA

Rugpjūčio 28 d. savo susirinkime „Ausros“ choras išrinko naują valdybą. Išrinktoji valdyba pareigomis pasiskirstė taip: pirm. M. Povilaitis, vicepirm. Vyt. Bartulis, sek. M. Stapčinskaitė ir išd. A. Vaišvilaitė. Revizijos komisiją sudaro: M. Morkūnas ir V. Pečiulis. Naujai valdybai linkėtina sėkmingos darbuotės. — K.

SMARKIAI RENGIAISI

Temperley lietuvių „Ausros“ choras, vadovaujamas Ig. Valanti- navičiaus, smarkiai rengiasi gražiam vakarui, kuris įvyks lapkričio 6 d. Lietuvių Salėje, Avellanedoje, kur bus suvaidinta „Katriutės Gintarai“. Veikalas įdomus ir gražus. Choras publiką palinksims taip pat dainomis, kurių visi su malonumu klausosi. K.

DIRBA IR MOKOSI

Juozas Kušlis kartu su savo tėveliu P. Kušliu dirba alinėje „Bieckert“. Be savo nuolatinio darbo, J. Kušlis dar lanko technikos mokyklą Lanus mieste. Reikia tik pasidžiaugti tokiu šio jaunuolio pasiryžimu ir palinkėti sėkmės baigti mokslus. — K.

ATŠVENTĖ GIMIMO DIENĄ

Nelida Leimontaitė savo tėvelių namuose rugpjūčio 21 d. atšventė savo gimimo dieną. Ta proga ją pasveikinti susirinko nemažas būrys jos draugų ir draugų, kurie pakinkėjo laimingo gyvenimo. O „Ausros“ choras savo narei sugiedojo Ilgiansių Metų. Taip pat buvo pasakyta keletas sveikinimo kalbų. P.

S. L. A. RENGIA VERMUTĄ

S. L. A. 8 sk. š. m. rugsėjo 5 d. 16 val. (sėkmadienį) p. p. Zurbū namuose, c. 11 esq. 16, Villa Sastre, Temperley, rengia smagų vermutą. Bilietai į vermutą vyrams — \$ 10, moterims — \$ 5.— Vermuto metu bus įvairi programa, pašoks p. J. Zurbaitė ir kt. Po vermuto — šokiai.

Visus maloniai kviečia S. L. A. 8 sk. Valdyba

Pirm. J. Stasiulevičius
Sekr. N. Leimontaitė

BERISSO

LIETUVIAI TAUTŲ EISENOJE

Rugpjūčio 29 d. Eva Peron mieste 13 tautų, gyvenančių Argentinoje, turėjo Marijos Metų progą iškilmingą eiseną šio miesto gatvėmis. Čia iš lietuvių ypatingai pasireiškė Berisso lietuvių kolonija, kuri labai skaitlingai dalyvavo šioje eise- noje. Taip pat iš Buenos Aires p. K. Šulnio ir A. Geigo sunkvežimiu buvo atvykęs „Birutės“ jaunųjų Sambūris, vadovaujamas p. A. Mikeliūnienės. Visi vaikai buvo pasipuodę gražiais tautiniais drabužiais ir jie lydėjo Argentinos ir Lietuvos vėliavas. Kartu su jais dalyvavo ir Sambūrio akordeonistas R. Runimas. Lietuvių eiseinai vadovavo kun. dr. K. Černiauskas MIC. Eisenos pabaigoje prie katedros Mišias atlikė šv. Tėvo nuncijus arkiv. Zanin, pasakydamas nuoširdų pamokslą, kuriame tarp kitų paminėjo ir Lietuvos Marijos šventovę — Ausros Vartus. Ši eiseną buvo antras gražus lietuvių pasirodymas.

„NEMUNAS“ MINĖJO SAVO SUKAKTĮ

L. S. K. Dr-ja „Nemunas“, seniausia lietuvių draugija P. Amerikoje, rugpjūčio 14 d. savose patalpose minėjo 45 m. gyvavimo su-

nyčioje rugpjūčio 17 d. 9 val. turėjo gedulingas šv. Mišias už mirusius narius. Bažnyčia buvo pilna beveik vienių „Nemuno“ Dr-jos narių, susirinkusių pasimelsti už savo mirusius veikėjus. Po pamaldų specialiu autobusu virš 50 žmonių nuvyko į Eva Peron kapines aplankyti mirusių lietuvių kapus. Iš ten visi tuo pačiu autobusu grįžo į Draugijos patalpas. — N. R.

GERAS SUMANYMAS

Rugsėjo 19 d. „Nemuno“ Dr-jos valdyba yra nutarusi surengti pavasario sutikimą (pavasaris prasideda rugsėjo 21 d.) visiems žinomoj labai gražioj „Los Derechos de la Anciedad“ vietovėje ir ten pakviesti visas apylinkės draugijas. Ten numatoma surengti krepšinio rungtynes. Tikimasi, kad į šį pasilinksminimą suvažiuos daug lietuvių ne tik iš Berisso, bet taip pat ir iš Buenos Aires. Toks bendras pasilinksminimas būtų gera proga vieniems su kitais geriau susipažinti, kad bendromis jėgomis lengviau būtų galima išlaikyti lietuviybę.

N. R.

SUSIZIEDAVO

Elda Povilonytė, „Mindango“ lietuvių choro narė, rugpjūčio 28 d. susiziedavo su Osvaldo Fabiano. Gražios vaivšės buvo jaunųjų namuose, Esenadoje, kur dalyvavo būrelis giminių ir draugų.

IS „NEMUNO“ DR-JOS VEIKLOS

* Viena iš uoliųjų „Nemuno“ Dr-jos scenos darbuotojų p. Lidija Mažuolytė, kurios tėvelis Povilas Mažuolis yra Dr-jos vicepirmininkas ir didelis scenos mėgėjas bei dekoratorius, rugpjūčio 22 d. šventė savo gimimo dieną. P. p. Mažuolių namuose buvo ta proga padaryta šventė, kurioje dalyvavo sukak- tuvininkės draugai ir draugės. Kadangi p. Lidija mokosi šeimininkystės mokykloje, tai ji turėjo progą parodyti savo sugebėjimus, pagamindama gražių ir skanių tortų bei pavašindama jais savo svečius. Jaunimas ir kiti svečiai palinkėjo jaunajai sukaktuvininkei gražios ateities ir kartu visi pasilinksmino.

* Užbaigiant „Nemuno“ Dr-jos 45 metų gyvavimo sukaktį, jaunimo teatro grupė Dr-jos pirm. J. Baubiniui įteikė gražią dovaną — didelės vertės piniginę. Ją visų vardu įteikė p. Genė Aksimavičiūtė. Už tai p. J. Baubinas pareiškė nuoširdžią padėką ir pažadėjo neuils- damas dirbti draugijos ir jaunimo labui.

* Rugpjūčio 24 d. valdybos posėdyje tarp kitų dalykų buvo nutarta padidinti nuosavas patalpas, patatant antrą aukštą virš bufeto. Tuo tikslu rugsėjo 5 d. 9 val. saukiamas visuotinis narių susirinkimas, į kurį kviečiami visi nariai.

* Sukaktuvinį metų progą „Nemuno“ Dr-ją įsirašė daug naujų narių, kaip A. P. Gobi, M. Bucharski, L. Dverak, J. Danilov, F. Staržinskis, P. F. Karczmarezyk, L. A. Di Camillo, J. A. Markevich, E. Rodriguez, J. J. Kaminskās, A. Mi- jalcheva, K. Adomonis, A. K. Roschich, A. Jatautas, J. Natali. Per vieną mėnesį net 15 narių. Jie visi yra lietuviško kraujo, nes tai motina, tai žmona yra lietuvišės. Noriu atkreipti dėmesį, kad jaunimas, kurių tėvai yra ar šios draugijos nariai, kviečiami ir jie įsirašyti. Draugija šelpia ligos ir nelaimingų atsitikimų atvejais. Jie čia turės taip pat ir kultūringų pasilinksmini- mų su savaisiais. Jie čia galės ir savo gyvenimo draugus iš savo kil- mės susirasti, o su jais sugyvenimas yra geresnis ir labiau pažįstamas.

Nemuno rep.

* N. Marcinkevičiūtė, gabi scenos darbuotoja, gimtadienio progą savo tėvelių namuose surengė vaišes, kuriose dalyvavo apie 40 jos draugų ir draugų.

* Kostas Mikeliūnis, žinomas Berisso žibalo baseinų statytojas, kartu su sūnum Rikardu sudarė naują sutartį ir išvyko į Neuquen, kur pramato išbūti kelerį mėnesių.

SERGA

Veronika Burbaitė Baubiniene rugpjūčio 17 d., sprogus sodos bonka, buvo smarkiai sužeista. Jai stiklai apdraskė kaklą ir veidą. Suteikus greitą mediciniską pagalbą ir padarius operaciją, ligonė sveikta savo namuose. Sunkiai susirgo Vladas Augulis ir, gydytojo prižiūrimas, gydosis savo namuose. Stai- gliai susirgo radijo technikas Jur- gis Sislaukas, kuris taip pat gydo- si namuose.

MIRĖ PERAS GLEMŽA

Š. m. rugpjūčio 24 d., sulaukęs 64 metų amžiaus po mėnesio sun- kios ligos mirė Petras Glemža. Veli- onis į Argentiną atvyko 1911 m. ir už kelių metų atvyko į Berisso, kur išgyveno iki mirties. Čia virš 30 m. išdirbo Swift fabrike. Veli- onis kilęs iš Alizavos km., Kupiški- o valsč., Panevėžio apskr. Paliko nu- liūdusią žmoną Oną Pagonytę Glem- žienę ir išteklėjusią dukterį Nelidą Glemžaitę-Di Paolo. Rugpjūčio 25 d., dalyvaujant giminėms ir kaĩmy- nam, buvo palaidotas Eva Peron kapinėse. Dalyvis.

PADEKA

Už man suteiktą didelę ir vertin- gą mūsų draugijos jaunimo teatro grupės dovaną tariau jums, mieli jau- nuoliai, nuoširdų ačiū ir pasižadau visomis jėgomis darbuotis šios draugijos jaunimo labui.

Jonas Baubinas.

ROSARIO

* Nelida Švartlytė rugpjūčio pra- džioje atšventė savo gimimo dieną ir ta proga surengė gražias vaišes, kuriose dalyvavo didelis būrys jau- nimo. P. N. Švartlytė sėkmingai mo- kosi mokytojų seminarijoje (Escuela Normal).

* Antanina Bagdonienė gražiai sutvarkė savo mirusio vyro a. a. Kazimiero Bagdono kapą, papuoš- dama jį marmuriniu paminklu ir kryžiumi. Kryžių pašventino T. T. Marijonai, dalyvaujant švartlių, Zau- ky, Latvėnų, Puodžių ir kitoms šei- moms.

* Julija Skurauskaitė atvyko į Rosario ir darbuosis prie lietuvių parapijos virtuvės. Ji jau antrą kartą šiame mieste, nes čia yra gy- venusi tarp 1931-34 metų.

* Rosario lietuviškas jaunimas reigia išvyką į Santa Fe. Žada vež- ti visus, kurie norės jų išvykoje da- lyvauti.

* Rosa Šimauskienė gražiai at- šventė savo vardo dieną. Ta proga jė pasveikinti buvo susirinkęs cho- ras ir kiti lietuviai.

* Magdalena Adomaitienė jau kuris laikas serga, bet vis dar at- lieka namų darbus. Jos vyras jau seniai yra išėjęs į pensiją.

* Matilda Lukošytė gražiai at- šventė savo gimimo dieną. Jos ma- mytė Magdalena tą progą atžymėjo, surengdama užkandžius, o jaunimas turėjo progą prie geros muzikos pa- silinksminti.

* Lietuviams įsidėmėtina, kad p. Vinčiūno užiegos namai, kurie buvo c. Cordoba 3229, dabar yra c. Eva Peron tuo pačiu numeriu. P. p. Vinčiūnai yra susipratę lietuviai, išauginę dvi dukteris ir sūnų, kur- is šiais metais baigs aukštesniąją prekybos mokyklą. Vėliau žada stoti į jūrininkystės mokyklą.

Scena iš Lietuvių Salėje liet. jaunimo suvaidintos dramos „Valkata“.

* Vladislava Petruškevičiūtė yra gabi vaizdų pašytoja ir turi daug užsakymų, kuriuos vos spėja išpil- dyti. Ji žada nupiešti ir lietuviškų vaizdų kuriamam lietuvių tautiniam muziejui.

* Diana Stasevičiūtė viešųjų rei- kalų ministerijos reikalais buvo nu- vykusį Buenos Aires. P. p. Stase- vičiūnai miesto centre yra nusipirkę namus, į kuriuos greitai rengiasi persikelti gyventi.

* P. p. Pšibillianskai per „Laiko“ atstovą Pijų Gudelevičių kuriamam tautiniam lietuvių muziejui Avella- nedoje pasinėdė žinomas lietuvių rašytojos Sofijos Ivanuskaitės Pšibillianskienės (Lazdynų Pelėdos) prosenolių portretus ir Marijos pa- veikslą, pieštą prieš 150 metų, bei senovinį kryžių. Taip pat p. Jase- vičiūnė padovanojo lietuviško rašto pavyzdį.

* Marcelė Gerulienė buvo sun- kiai apsirgusi ir išgulėjo virš mė- nesio. Gydytojo priežiūroje sveiks- ta namuose.

* Marija Grigaliūnienė buvo il- gokai ligos prispausta, bet jau da- bar baigia sveikti. Jos vyras mirė š. m. kovo 24 d. Buvo kilęs nuo Biržų ir Argentinon atvykęs dar prieš pirmąjį pasaulinį karą. Be žmonos, liko duktė, kuri šiemet baigs aukštesniąją prekybos mo- kyklą.

* Konstantinas Kiškis jau kuris laikas serga ir gydosis savo na- muose.

LIETUVOS TRISPALVĖ LAISVŲ JŲ TAUTŲ ŠEIMOJE

Š. m. rugpjūčio mėn. 21 d. Sao Paulyje jau nuo pat 9 val. ryto ėmė rinktis kviestoji publika į Ibra- pueros Parką kur 11 val. turėjo būti atidaryta Sao Paulo Miesto 400 Metų Sukaktuvių Paminėjimo progą tarptautinė paroda. Apie aukš- čiau paminėtą laiką, susirinko di- džiausia minia: čia buvo jau Sao Paulo prefekto pavaduotojas pulk. Porfirio da Paz, San Paulo kardi- nolas Carlos Carmelo de Vasconse- los Motta, šventojo Sosto charge d'affaires mons. Joao Ferrofino, generolai Estilac Loal ir Tasso de Oliveira Tinoco — Centro ir 2 Ka- ro Apygardų vadai, 4 Oro Zonos va- das brig. Armando Ararigobai, San Paulo valdžios sekretariai, deputa- tai, kun. Pijus Ragažinskis, diplo- matinio ir konsularinio korpuso nariai ir kt.

Lygiai 11 val., lydėmas savo svi- tos, atvyko San Paulo gubernato- rius prof. dr. Lucas Nogueiro Gar- cez drauge su Ponia. Prie įėjimo į Ibrapueros parką juos pasitiko San Paulo miesto 400 metų sukaktuvių paminėjimo komisijos pirmininkas Guilherme de Almeida, o nuo čia drauge su visais atidarymo daly- viais nuvyko į centrinę parko aikš- tę, kur Brazilijos himną griežiant, iškabino valstybinę vėliavą. Tuo pačiu metu pulk. Porfirio da Paz iškabino San Paulo miesto vėliavą, o kartu su ja pakilo ant tam tiks- lui jau iš anksto paruoštų stiebų ir 26 dalyvaujančių šioje parodoje valstybių vėliavos, jų tarpe ir Lie- tuvos, o 400 sūvių salivė davė signa- lą apie parodos atidarymą ir pra- džią išsklmių.

Po to, San Paulo Gubernatorius, lydint atidarymo dalyviams, ėmė lankyti parodos paviljonus. Aple 14 val. atvyko ir į Lietuvą, kur kon- sulo Aleksandro Polišaičio sutiktas ir lydėmas apžiūrėjo Lietuvos pa- rodos eksponatus bei jais gerėda- masis ir dėkodamas, nuėjo gretimų paviljonų lankyti. Atsilankymo me- tu, p. M. Remenčienė įteikė ponii San Paulo gubernatoriui ir jo Po- niai Lietuvos Parodos išleistą bro-

šiūrą, perristą juostele. Tuo ir baigta oficialioji parodos atidarymo dalis. Po to, prasidėjo publikos lankymasis.

* Kazimieras Čibiras-Verax, Lie- tuvos Pasluntinybės spaudos attaché Montevideo, yra įgaliotas atstovau- ti „Elta“ pasauliniame spaudos kongrese Sao Paulo mieste lapkri- čio 6—13 d. Žurnalistas K. Čibiras plačiai informuoja ispanišką spau- dą apie Lietuvos reikalus, yra iš- leidęs keletą rimtų veikalų, kurie P. Amerikos kraštus supažindino su komunizmu ir Lietuvos vartais.

* Kun. K. Miliauskas, iki šiol buvęs vikaru Vila Zelina lietuvių bažnyčioje, paskirtas klebonu į Sao Caetano, Sao Paulo priemiesty. Jo vietin iš Romos atvyksta kun. P. Ragažinskis į pagalbą kun. Juozas Šeškevičius.

A + A

MŪSŲ MIRUSIEJI

Rugpjūčio 28 d. nuo staigaus kraujo spaudimo priepuolio savo namuose, Remedios de Escalada, mirė Marijona Sidlauskaitė Deveikienė. Velionė buvo gimusi 1895 m. gruodžio 7 d. Laicių km., Nedzingės par., Alytaus apskr. Vos 17 metų mergaitė atvyko Argentinon pas savo tėvą Juozą Sidlauską. Čia pradžioje ją priglaudė Baravykų šeima, o vėliau gyvena pas p. Juknevičius.

1915 m. vasario 6 d. susituokė su Juozu Deveikiu, jaunu ir darbščiu emigrantu. Jiedu susilaukė dukterį Teresę ir sūnus Bonifaciją ir Juozą. Nors tada buvo sunkūs laikai, pragyvenimas vargingas ir atlyginimai menki, bet p. Deveikiai, gerai sutardami, pasistatė patogų namą Remedios de Escalada mieste. Ie ir išauklėjo kiek galima geriau savo vaikus. Iš jų Teresė įsigijo vidurinę aukštesniąją mokyklą suviimo ir kirpimo mokytojos pažymėjimą ir 1939 m. sukūrė šeimą su žinomuoju liet. kolonijos veikėju Zeferinu Juknevičiumi. Ant rasis sūnus Bonifacius gavo laivinkystės mechaniko titulą ir su dalininku savo tėvų namuose įsita-

sė dirbtuvė. Šiomet sukūrė šeimą su Adele Karpinskaitė. Trečiasis — jauniausias sūnus Juozas tebeina mokslus Ekonomijos Fakultete ir turi atsakingą vietą Gral. Roca geležinkelų administracijoje.

Velionė visuomet buvo linksmo būdo ir stiprios valios. Labai visus atjausdavo ir su visais gerai sugyveno. — ar tai buvo kaimynai, ar tai tolimesni draugai ir pažįstami, — todėl visų buvo gerbiama. Jos širdies gerumą gali paliudyti daugelis lietuvių, atvykusių Argentinon 1925-27 m., kurie rado motinišką prieglaudą jos namuose ir kuriems ji padėjo, ypatingai moterims gauti darbus, jas palydėdama ir už jas kalbėdama.

Tos velionės gerosios ypatybės buvo prisimintos ir pagerbtos, jai mirus, kai daugelis net iš tolimų vietovių atvyko jai atiduoti paskutinę pagarbą.

Laidotuvės buvo rugpjūčio 30 d. į kapines palydėjo kun. K. Černiauskas, atlaikydamas gedulingas šv. Mišias Remedios de Escalada bažnyčioje. Pė pamaldas giedojo p. V. Rymavičius, šv. Cecilijos choro vadovas. Iš bažnyčios į kapines palydėjo virš šimto žmonių, kurių dalis, netilpusi automobiliuose, važavo su p. St. Rukšėno autobusu. Lomas de Zamora kapinėse karstas užkastas amžinos atmintis Konstanccijos ir Pr. Juknevičių kaban, nes jie gyvi buvo velionės artimi draugai.

Didžiame nuliūdime, be vaikų, liko jos vyras Juozas Deveikis, dirbęs Gral. Roca geležinkelų dirbtuvėse ir dabar išėjęs į pensiją, sesuo Bronė su vyru Antanu Augustinu ir sūnumi Antanu, giminaite Teklė Klimašauskaitė Šimkūniene su vyru Jonu ir dukterimi Genovaitė.

Velionę pagerbdami, giminės, draugai ir organizacijos sunesė daug gėlių, palmių ir vainikų, tarp kurių pažymėtina LICA, Talleres Anglo-Navales, Rukšėnų, Račkauškų, Stumbrių, Kauslių, Juodžių ir Pliekių, Kudarauskų, Vyčių Dr-jos ir kt. Viešpats tesuteikia jai amžiną ramybę.

A. a. Viktorija Čyžiūtė Kašėtienė, mirusi liepos 29 d.

PADEKA

Paguodusiems nuliūdimo valandose ir visokeriopai padėjusiems, mirus mūsų mylimai Marijonai Sidlauskaitėi Deveikienei, kun. P. Garšvai už aplankymą ir maldas, kun. K. Černiauskui už šv. Mišias ir palaidojimą, p. V. Rymavičiui už giedojimą bažnyčioje, Padre I. Casanova ir Padre Antonio už bažnyčios užleidimą, už vainikus Liet. Išlaisvinti Centrai Argentinoje, St. Rukšėnų šeimai, Stumbrių šeimai, Kaušlyų šeimai, Juodžių šeimai, Pliekių šeimai, Šimkūnų šeimai, Baravykų šeimai, Dubickų šeimai, Baranauskų šeimai, Karpinskų šeimai, Talleres Anglo-Argentino personalui, už palmes Vyčių Dr-jai, Jasulliams, Sakalauskams, B. Karpi-

PARDUODU žemės sklypą 10x55 kv. m., Klm. 16, prie kelio į Eva Peron. Kaina labai prieinama. Kraitis į A. Noreikiene, c. Rep. Argentina 1714, 4 de Junio.

LIETUVIAMS 20% NUOLAIDA

su moderniu — elektrišku komplektu, fotografuojant sužiedotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir parengimus. Organizacijų veiklos nuotraukos spaudai — Veltui. Visi foto darbai ir filmų pardavimas.

L. Kančausko FOTO „REPORTER“

c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią) T. E. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

LIETUVIŲ SALĖJE, Brasil 835, Avellaneda,

KAS SEKMADIENĮ 2 ir 7 val PO PIET RODOMOS

IDOMIOS IR AKTUALIOS FILMOS

Vaikams ir suaugusiems.

Vaikams — \$ 1,— Suaugusiems — \$ 2,—

ALBERTO E. TIMINSKAS

COCHERIA „M I T R E“

Pasirūpina laidotuvėmis — veža lignonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.

B. Rivadavia 718 T. E. 22-2045 Piñeyro

STATYBOS BENDROVĖ

M I L S

ARCHIT. M. IAKINI ir INŽ. L. STAŠAITIS

Salta 596, Cap. T. E. 38-0042

Atlieka visų rūšių statybas k. a.: gyv. namų, industrijos patalpų ir kitas.

Stato gyv. namus pagal planą „Eva Peron“ ir kitas ipotekines institucijas ir paruošia visą dokumentaciją mi-nėtoms paskoloms gauti.

Paruošia visų rūšių statybinius projektus, planus ir skaičiavimus.

Perka ir parduoda įvairius statybinius sklypus.

Jeigu Tamsta galvoji statyti, pirmiausiai pasitark su mumis; techniškus patarimus duodame veltui.

Visais statybos reikalais kreiptis;

STATYBOS BENDROVĖ M I L S

Salta 596, Bs. As. T. E. 38-0042, darbo valandomis.

čiui ir Angel A. Matuliui, Kudarauskams, J. Vinau šeimai, St. Rukšėnui už autobusą, Lucero šeimai, maloniai užleidusiai telefono naudojimui, K. Misiūnui, B. Braziuliui, B. Juodžiui, St. Poviloniui, P. Sakalauskiui už liūdno žinios pranešimą kitiems, kartu visiems giminėms, draugams, pažįstamiems ir organizacijoms, prisilutusioms atstovus, kurių negalima išvardyti, už nuosirdžias užuojautas ir paguodos išreiškimą, reiškiamo giliausią padėką:

Juozas Deveikis, Teresė Deveikytė Juknevičienė, Bonifacas ir Juozas Deveikiai, Adelė Karpinskaitė Deveikienė, Zeferinas, Pranas ir Liudvikas Juknevičiai, Bronė Sidlauskaitė Augustinienė, Antanas ir Antanas (s) Augustinai.

* Antanas Aniūnas mirė rugpjūčio 22 d. Villa Carazoje. (Plačiau kitame „Laiko“ nr.).

HURLINGHAM

Hurlingham ir jo apylinkių lietuviai su visu kruopštumu ruošiasi paminėti Tautos šventę. Iškilmingos pamaldos įvyks rugsėjo 12 d. 9 val. Švč. Jėzaus širdies bažnyčioje, Cavour 1640, Hurlingham. Po iškilmingų pamaldų įvyks Tautos Šventės minėjimas su įdomia programa.

KUR SUSITIKSIME SU PAŽĪSTAMAIŠ ?

KAVINĖJE „K A U N A S“

Šeštadieniais ir sekmadieniais galima gauti šaltų užkandžių. Kitomis dienomis duodami įvairūs užkandžiai. Paruošiama vakariene vestuvėms, jaunavedžių išleistuvėms ir kitiems subuvimams iki 200 žmonių.

Sav. P. Vaitkevičius.

Brasil 800

4 de Junio

SKUBLAI PARSIDUODA

didelis ir patogus namas Kordobos kalnuose prie pat asfaltuotos gatvės. Duodami dideli palengvinimai. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į Juozą Kondratą, c. Parana 1724, Olivos.

ORKESTRAS „AMERIKA“

Groja vestuvėse, vakaruose šokiuose ir įvairiuose subuvimuose. Lietuviams daroma nuolaida.

Direktorius ALGIS JARAMINAS Carupa 1301 (Ruta 197) Tigre

HORACIO CZOP

KIBIRŲ FABRIKAS (Baldes y Canastos)

vartojamų prie statybos ir priešgaisriniam smėliui.

ISLETA 3317, Valentin Alsina T. E. 20-9790

BERISSO LIETUVIŲ ŪZEIGA

VALGYKLA - RESTORANAS

Sav. Br. Baltušis ir Alf. Žumbakis c. Nueva York 4708, Berisso.

Pigiai parduodamas ŽEMES SKLYPAS

esantis 6 — 7 gatvių kampe, Villa Sastre, Temperley. Yra vanduo, šviesa ir randasi netoli nuo kolektyvo. Teirautis „Laiko“ redakc. ar administracijoje.

* HORACIO E. CZOP fotografuoja vestuvių, gimtadienio, sužiedotuvių, krikšto ir įvairių švenčių progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: šešt. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

BUENOS AIRES

PAJIEŠKOJIMAS

Anelė Vabalaitė Palaitienė ir jos sesuo Izabelė prašomos kreiptis į p. St. Pocių, c. Chivilcota 2905, Villa Devoto, Buenos Aires. Joms yra laiškas iš jų motinos Julijos Vabalaitės, gyv. Girkalnyje, Lietuvoje.

PADEKA

P. Alfonsui Simučiui, atvežusiam lietuviškų plėkštelių albumą, padovanotą gerb. Bronės ir Prano Augustauskų, iš Š. Amerikos ir įteikusiam „Lietuvos Aidų“ radio valandėlei, tariame nuosirdžiausią lietuvišką acū!

„Liet. Aidų“ Radio Val. Vadovybė

SKRAIDANTIS AUTO

Keturių amerikietinių auto firmų inžinieriai paslapčiom dirba planus automobiliams, kurie galėtų skraidyti. Tikisi galėsią paleisti tokius automobilius 1956. Principas paprastas: prie automobilių pritaikomi helikopterio sparnai. Skraidančio automobilio būtų tas patogumas, kad sutikęs kelio kliūtis, jis pakyla, perskrenda susikimšimus, upes, net nedidelius kalnelius ir gali nusileisti ant savo namo stogo terasos. Tik tada jau bus reikalinga ir oro policija.

ČIUŽINIŲ IR UŽUOLAUDŲ

DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ

Parduodam medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulumos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos

Sav. Antanas Šalčiūnas

Juan B. Alberdi 925-31.

T. E. 60-2784.

PARSIDUODA NAMAS

iš keturių kambarių su visais patogumais prie lietuviškos vaikų kolonijos Kordobos kalnuose, prie pat Calamuchita ežero. Salygos labai prieinamos — truputį pinigais ir bankine paskola. Teirautis „Laiko“ administracijoje.

SVARBESNIEJI ADRESAI

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2320, Montevideo, Telef. 41-55-91.

* Montevideo Liet. Kat.

RADIO PUSVALANDIS

yra kiekvieną sekmadienį 8,30 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

VIEŠBUČIAI ATOSTOGOMS:

* ALF. DEGULIO ir K. PAULAUŠKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* „ZEMAITIJA“. Išlaus dei Ibi-cay. Sav. J. ir A. Burokal.

* MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“. Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius. Leandro N. Alem, 818, Banfield.

JUOZO ŠNIPO BATŲ DIRBTUVĖ ir Cigarečių Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni batai.

MAX GRIGA

RADIO TECHNIKAS

Daro ir taiso radio aparatus. Paima ir pristato į namus pagal susitarimą, c. Japón 1687, Cerro, Montevideo.

* MINKSTŲ KEDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikellonis ir Gelbuda: Cosquin 5665, Villa Lugano.

NAUJA RŪBŲ VALYKLA

Pirkimas-Pardavimas

Compra.Venta

A. G. Kevčozos,

c. Humberto I 2319, 4 de Junio (1 kvadra nuo liet. bažnyčios). Darbas atliekamas sąžiningai, kainos — ekonomiškos. Savi pas savuosius!

KRAUTUVĖ „NARUSIS“

Maisto produktai, gėrimai ir smulkios prekės; c. Unanue 6360, Villa Lugano. Sav. V. NARUŠEVIČIUS.

LAIKRODŽIUS, ŽIEDUS IR KITOKIAS BRANGENYBES

taisau ir parduodu naujus. NIKODEMAS LEIPUS Cangallo 192, Temperley, T. E. 243-4702

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33-9584.

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumpal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie ža-vingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas. Pragyvenimas diena tik \$ 19,—

* CONDOR HOTEL, Villa Rumpal, frente al Balneario del Embalse del Río III (Sierras de Córdoba). Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas diena tik \$ 19.

RADIO TECHNIKAS

V. R A M A N A U S K I S

mokslus baigęs JAV-bėse.

Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.

POLA 289, Buenos Aires

T. E. 64-4154

* Moderniškų BALDŲ ir SOFŲ

Fabrikas

SAV. E. JUOZAS LISAUŠKAS

Pilcomayo 2323 (aukšt. Brasil 1000)

4 de Junio

„LAIKO“ SPAUSTUVĖ

pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvi- nus pakvietimus, Pirmos Komunijos paveikslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.

Kreiptis: Mendoza 2280, Avellaneda,

Buenos Aires. T.E. 20-9027

Imprenta de „L A I K A S“

Mendoza 2280 * Avellaneda

Š. m. rugsėjo 25 d., 21 val., šeštadienį, Lietuvių Salėje,
Brasil 835, Avellaneda, rengiamas

**LIETUVIŠKŲ DAINŲ IR TAUTINIŲ ŠOKIŲ
KONCERTAS - VAKARAS**

Programoje: Vyrų Oktetas ir L.T.M.A. „DAINA“
Tautinių Šokių Grupė.
Po programos šokiai. **RENĖJAI.**

**PASIRASYTA PABAL/TIEČIŲ KA-
RIŲ DRAUGINGUMO SUTARTIS**

1954 m. rugpjūčio 29 d. 17 val.
Baltijos Klubu patalpose, Boedo
737, Buenos Aires, Lietuvos, Esti-
jos ir Latvijos buvę kariai iškil-
mingai pasirašė draugingumo su-
tarti, kurioje 7 punktuose numatyti
būdai ir priemonės bendrai veiklai
ir kovai prieš šių kraštų komunis-
tinį okupantą. Minėtąjį aktą lie-
tuvų buvusių karių vardu pasirašė
kpt. V. Diminskas ir ats. virš. M.
Galeckas, latvių — p. p. F. Gaišais
ir G. Tirelis ir estų — Dr. A. Okas
ir R. Pedasto.

Prieš akto pasirašymą visų trijų
Pabaltijo kraštų buv. karių vardu
kalbėjo atitinkamų organizacijų
pirmininkai — p. p. gen. T. Dau-
kantas, F. Gaišais ir Dr. A. Okas.
Visi kalbėtojai pabrėžė šio įvykio
svarbą ir įsitikinimą, kad laisvė ir
nepriklausomybė bus atgautas, jei
būsime vieningi, drausmingi ir so-
lidarūs. Po kiekvieno pirmininko
kalbos buvo sugiedoti atitinkami
himnai.

Šiame akte, kaip svečiai, dalyva-
vo dar šių kraštų buv. karių atsto-
vai: kroatų gen. Drogojlov su ke-
letu palydovų, vengrų p. J. Neme-
czek, lenkų p. S. Szwejs, gudų p.
V. Drozovich ir ukrainiečių major.
V. Zota. Be to, dar dalyvavo Arg.
Liet. Bendruomenės (ARLB) CV
pirm. p. Ig. Padvalskis, mūsų laik-
raščio atstovas agr. A. Santaras ir
Estų Dr-jos pirm. p. Endel Oraste
bei estų moterų karių rėmėjų rate-
lio pirm. p. Hedy Jock.

Po akto pasirašymo šios sutarties
pasirašymo proga buvo jaukiai pa-
sivalšinta. Vaisių metu dainavo lie-
tuvų Oktetas, vad. V. Cibavičiaus
ir estų solistas A. Pirk. Visi šiame
akte dalyvavę svečiai vaišiu metu
pasakė kalbas, pabrėždami įvykio
svarbą ir reikalingą bendradarbiauti.
Per iškilmingąjį aktą ir vėliau prie
stalių pavyzdinčiai ir įdomiai kalbė-
tojus pristatinėjo estas p. W. Jock,
duodamas progai pritaikytus paaiš-
kinimus.

Šis pirmasis lietuvių, estų ir lat-
vių buv. karių subuvas visuose
paliko gražų ir jaukų įspūdį. Ten-
ka pastebėti, kad lietuviai šiame
akte savo skaitlingumu ir gražiomis
dainomis prie stalo labai gerai pa-
sirodė. — abc —

**JAUNOSIOS BIRUTIETĖS IŠSI-
RINKO VALDYBĄ**

Rugpjūčio 29 d. įvyko visuotinis
„Birutės“ Dr-jos susirinkimas, ku-
riame dalyvavo ne tik moterys, bet
taip pat ir jaunosios birutietės me-
gaitės. Į garbės prezidiumą buvo
pakviestos jaunosios birutietės:
Nelida Povilonytė ir Birutė Stūre-
vičiūtė. Susirinkimas buvo gausus
ir darbingas. Jame apsvaistytą
pagrindinę tolimesnės veiklos gai-
rės. Jaunosios birutietės išsirinko
savo atskirą valdybą, į kurią įėjo
Nelida Povilonytė, Birutė Stūre-
vičiūtė ir Alicija Dulytė. „Birutės“
Dr-jos Dvasios Vadas kun. A. Klei-
va MIC savo kalboje palinkėjo jau-
nosioms birutietėms dirbti gražų
katalikišką ir lietuvišką darbą ir

Š. m. spalio 9 d. 20 val., šeštadienį Lietuvių Salėje,
Brasil 835, Avellaneda, savo 5 metų sukakties proga

**LIETUVIŲ TAUTINIS ANSAMBLIS „DAINA“
stato R. Bilmanio 3 veiksmy, 6 paveikslų veikalą**

SIUVĖJŲ DIENOS SILMAČIUOSE

Režisuoja — A. PETRAVIČIUS, Dekoracijos — dipl.
arch. J. STEIKŪNAS, Grimas — A. JABLONSKYTĖ. Šo-
kių vadovas — V. NAMIKAS, Akordeonistas — V. CIBA-
VIČIUS, Veikalą vertė — M. GALECKAS.

pelnus organizacijai p. Stalioraičiui
prisegė medali, o sekretorius įteikė
rašta-pergaminą. Į visus sveikini-
mus ir kalbas atsakė pats Sukaktu-
vininkas. Pr. Stalioraitis savo žo-
dyje, nupasakojęs savo gyvenimo
kelį, pasižadėjo ir toliau dirbti,
kiek jėgos leis. J. B.

ISVYKO I Š. AMERIKA

Stefanija Gurskaitė ir Balys Ba-
roniūnai su dviejų metų sūneliu Jo-
nu Antanu rugpjūčio 31 d. lėktu-
vu iš Ezeiza aerodromo išvyko į
J. A. Valstybę. Pirmiausiai vyksta
pas p. Baroniūnienės seserį ir svain-
į Teofilę ir Stasį Nevens (Nevins-
kus), kurie gyvena Brooklyne, o vė-
liau galutiniam apsigyvenimui va-
žiuos pas p. Baroniūno dėdę p.
Markovičių į Detroitą. B. Baroniū-
nas prieš šešis metus iš tremties
atvyko į Argentiną ir čia sukūrė
šeima su Argentinijoje gimusia lie-
tuvaite, o dabar, pardavę savo nu-
savybę šiame krašte, išvyko nuo-
latiniam apsigyvenimui į JAV-bes.
Juos išlydėti į Ezeizos aerodromą
buvo nuvykę p. Baroniūnienės tė-
vai p. p. Gurskai, p. Baroniūno pus-
brolis inž. B. Baranauskas su žmo-
na ir būrelis jų draugų.

PRANESIMAS

A. L. B. Avellanedos Apylinkės
Valdyba praneša, kad narių
VISUOTINIS SUSIRINKIMAS

įvyks 1954 m. rugsėjo mėn. 5 d.
(sekmadienį) 17,30 val., tuoj po
lietuviškų vakarinių pamaldų, Lie-
tuvų Salės svetainėje, Brasil 835,
Avellaneda.

Susirinkimo darbotvarkė: 1. Su-
sirinkimo atidarymas. 2. Praeito
susirinkimo protokolo skaitymas. 3.
Kun. dr. A. Kleivos MIC paskaita,
tema: „Pilnutinė ir atbaigtoji as-
menybė“. 4. Praeito valdybos pe-
riodo veiklos apyskaita. 5. Revizi-
jos Komisijos pranešimas. 6. Nau-
jos valdybos rinkimai. 7. Deklama-
cijos — išpildo jaunieji deklamato-
riai. 8. Klausimai ir sumanymai.
9. Susirinkimo uždarymas.

Malonai kviečiame atsilankyti
visus lietuvius. Įėjimas visiems
laisvas. ALB Avell. Ap. V-ba.

PADEKA

Argentinios Lietuvių Prekybinin-
kų ir Pramonininkų Sąjungos Val-
dybai, paskyrusiai kuriamam lie-
tuvų muzėjui Avellanedoje du šim-
tus (200.—) pesų, reiškiu nuošir-
džią lietuvišką padėką. Jūsų pirmo-
ji materialinė parama prisidės prie
to muzėjaus greitesnio ir geresnio
sutvarkymo.

A. Mikėlionienė
Reik. Vedėja

PADEKA

Nuoširdžiai reiškiame padėką
gerb. ponios S. Eidukonienei ir
Sruogienei, kurios daug darbo ir
pasiaukojimo įdėjo, rengiant Arg.
Liet. Prekybininkų ir Pramonin-
kų Sąjungos vermatą š. m. liepos
31 d. Lietuvių Salėje Avellanedoje.
Jos per klaidą buvo pr. „Laiko“ nr.
praleistos.

ALPPS Valdyba

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems mane
lankiusiems ligoninėje, o ypač p. Zo-
fijai Stakauskaitei, kuri visą mėnesį
mane lankydavo, vaistus atnešdavo,
prie operacijos laukė ir iki vėlyvos
nakties budėdavo, kad net ligoniai
bei slaugės jos gerumu stebėjosi. Dė-
koju p. p. Magdalenai ir Jonui Povilo-
niams, Labunskams, Guzauskieni,
V. Žekaitėi, Stasiukonienei, B. Gri-
goravičienei, Vael. Rymavičiui, Pr.
Leščiniui, O. Grigaliūnaitei, J. Sku-
rauskaitėi, O. Savickaičiai ir Povilo-
nių šeimai.

Konstancija Povilonytė

* Gen. Teodoro Daukanto 70 me-
tų amžiaus proga jo pagerbimas
yra rengiamas Lietuvių Salėje š. m.
spalio 10 d. Tai jungiama kartu su
Vilniaus, už kurį Sukaktuvininkas
yra tiek daug kovojęs, užgrobimu,
jo darbu Vilniaus krašte ir jo vi-
suomenine bei politine veikla. Apie
pagerbimo šventę plačiau bus se-
kančiuose „Laiko“ nr.

* Kun. Vl. Mikalauskas S. J.,
Montevideo lietuvių kapelionas, at-
vyko Argentinon, kur atsilaiškė aš-
tuonių dienų kolekcionas, atliko
kitus įvairius reikalus, susijusius
su Urugvajaus lietuvių bažnyčios
statyba. Rugsėjo 4 d. su kun. Vy-
tautu Palubinsku MIC išvyko į Ro-
sario, kur šis naujasis kunigas at-
laikys iškilmingas pamaldas Rosa-
rio lietuviams. Rugsėjo 6 d. kun. Mi-
kalauskas išvyksta atgal į Monte-
video.

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 4289
Tarifa Reducida
Concesión N° 4015

EL TIEMPO Semanario Lituanico
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Redaguoja Red. Kolegija, Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisom!
Redakcijos nuožūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant.
KAINA: Argentinijoje metams \$ 30.—, pusem. \$ 17.—, vienas nr. \$ 1.50.
Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

3 DE SEPTIEMBRE

VII METAI Nr. 123

Š. M. RUGSEJO 12 D., sekmadienį, Lietuvių Salėje,
Brasil 835, Avellaneda, Lietuvai Išlaisvinti Centras
Argentinoje rengia

TAUTOS DIENOS MINĖJIMĄ

Programoje:

Paskaita, Šv. Cecilijos choro koncertas, tautiniai šo-
kiai ir kt.

Tautiečiai, kurie brangina savo kraštą, kviečiami
gausiai dalyvauti. — Pradžia — 17,30 val.

ŠEIMOSE

NAUJA LIETUVISKA ŠEIMA

Felicija Berklovaitė ir Povilas
Vaškas rugpjūčio 19 d. Aušros
Vartų bažnyčioje priėmė moterys-
tės sakramentą ir sukūrė lietuvišką
šeimą. Santuokos liudininkais buvo
Ona ir Juozas Kasparaičiai. P. Vaš-
kas yra vienas iš uoliiųjų Berisso
„Mindaugo“ Dr-jos veikėjų.

**PAKRIKSTYTA LIETUVIŲ BAŽ-
NYČIOJE**

Kristina Veronika Miranda, Ve-
ronikos Kanapinskaitės ir Jose Ro-
dolfo Miranda dukte, rugpjūčio 21
d. buvo iškilmingai pakrikštuyta
Aušros Vartų bažnyčioje. Krikšto
tėvais buvo Ramon Perez ir Nelida
Miranda de Perez. Po krikšto apei-
gų bažnyčioje p. p. Kanapinskų na-
muose buvo surengtos šaunios
krikštynų vaišės, kuriose dalyvavo
didelis būrys p. p. Mirandų ir Ka-
napinskų giminių, draugų ir pa-
žįstamų, net iš tolimojo Rio Negro.
P. J. Kanapinskas yra uolus visuo-
menininkas, todėl ir jo anūkės
krikštynose matėsi nemaža lie-
tuviškos visuomenės veikėjų.

* Ona Morkūnaitė de Dulzo, gyv.
su vyru ir uošve Buenos Aires mie-
ste, jau prieš keleta mėnesių susi-
laukė pirmgimio sūnaus. Jos tėve-
liai, anksčiau gyvenę N. Pompeya,
pasistatė nuosavus namus Lanus,
4 de Junio, ir su sūnum juose ap-
sigyveno.

SERGA

* Povilas Mačernis persišaldęs
smarkokai susirgo. Gydytojo, žmo-
nos ir tėvų prižiūrimas, gydosi na-
muose.

* Juozas Gasiūnas, gyv. Garcia
66, Pineyro, jau kuris laikas serga
ir po operacijos guli Florito ligo-
ninėje.

* Jonas Pelanins dėl aukšto
kraujo spaudimo buvo priverstas
atsigulti, bet, suteikus mediciniską
pagalbą, sveiksta savo namuose.

* Emilija Danielienc nesena tu-
rėjo operaciją, o dabar vėl paguldyta
Vokiečių ligoninėje ir laukia
kitos operacijos. Tai bus jau šeštoji
operacija jos gyvenime.

* Vladas Mačionis, kuris buvo
paguldytas vokiečių sanatorijoje,
jau grįžo į namus ir pamažu sveiks-
ta.

ALB. VISUOMENININKŲ IR KULTŪRININKŲ BŪRELIS

š. m. rugsėjo 26 d. 18 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda,
mūsų žymiajam rašytojui VINCUI KRĖVEI paminėti rengia

AKADEMIJA

Programoje bus paskaitų apie V. Krėvės gyvenimą ir kūry-
bą, deklamacijos, fragmentų iš jo kūrybos skaitymas, dialoginė
dramatizacija iš „šarūno“, solo, duetas ir vyrų oktetas.

TUO PAT METU RUOSIAMA IR LIETUVIŲ SPAUDOS PARODA.

Visi tautiečiai kviečiami į šį minėjimą atsilankyti. Įėjimas
laisvas.